CĂTĂLIN ANGELO IOAN

MOARTEA CA O DOBÂNDĂ

Cătălin Angelo Ioan

MOARTEA CA O DOBÂNDĂ

Editura Sinteze
Galaţi, 2007

Ilustraţiile şi coperta:
Cătălin Angelo Ioan

Tipografia **Neo Print**, Galaţi
Tel. 0236.477.171

***D**uminici albe cu părinţii*
***D**emult în suflet s-au ascuns.*
***D**ureri şi patimi ale minţii*
***D**eparte-n timp s-au dus în plâns.*

***D**e veghe-n faţa unor cruci uitate.*
***D**uc gândul la un strop de seară.*
***D**in neguri, suflete pictate*
***D**eapănă trist o existenţă amară.*

Părinţilor mei întru amintire...

Cuvânt înainte

Autorul acestei cărţi, domnul Cătălin Angelo Ioan, este un distins profesor de matematică; de fapt, este un distins conferenţiar universitar, doctor în matematici, care, sub presiunea timpului – şi a unei chemări lăuntrice –, trece către arta cuvântului, migrând astfel dinspre concretul absolut, manifest prin număr, simbolizând astfel idei de supravieţuire reală, factologică, către un univers mai puţin încifrat, chiar dacă povestirile sale păstrează încă misterul, adeseori înfricoşător, pentru unii, al relaţiei strict matematice, pitagoreice.

Domnul Cătălin Angelo Ioan trece, prin această carte de proză modernă diuncolo de numere, de filosofii şi simboluri, împlinindu-se astfel în cuvânt, în logos şi în taina literei de plumb. El părăseşte, astfel, Grecia antică, cu care se înrudeşte structural şi biologic, către un timp ce nu-i aparţine total, şi pe care vrea să-l exploreze cu mintea şi sufletul tributare logicii şi relaţiei matematice.

Semnatar, de fapt autor, a douăzeci şi cinci de cărţi de matematică, domnul Cătălin Angelo Ioan evadează, prin „Moartea ca o dobândă", dintr-o lume în alta, la vedere, deopotrivă de simplă, de enigmatică, prin taina unor adevăruri reci, pe care simt că le caută disperat şi fără încetare.

Aparent, scrisul său, beletristic, este curat, uşor ca o zicere şi, uneori, dezvăluie spre lume descoperiri, din care, nouă, ne arată doar un fragment, ridică doar un colţ de metaforă.

Dincolo de cuvântul pe care îl întregeşte cu spiritul, dincolo de semnele cărţii ce pare, adeseori, lipsită de o suverană rigoare, descoperim un univers încărcat de convulsii, de o anume energie brusc eliberată din scoica de aur a gândului.

„Maşina de citit vise", dar şi ţesătura directă a altor povestiri, vine, parcă tiptil, dintr-o serie de lumi paralele, în care, acum, pare să trăiască autorul însuşi. Ele, prozele, cheamă mereu la cunoaştere de sine, teleportându-ne către un univers ancestral, misterios desigur, nu departe de cel spre care gândim, în singurătăţile noastre, eliminându-ne timpul prevestitor de destine.

Citiţi, în rândurile ce urmează, începuturile acestui scriitor, de care vom mai auzi, cu siguranţă. Veţi descoperi, desigur, un fel de recunoaştere a existenţei sale, discretă, convingându-vă că harul, izvorât din cuvânt se împlineşte, armonios, în taina alfanumerică a unor stricte

și impersonale legități matematice. Încă odată, veți înțelege de ce au existat (și există), în lumea în care trăiește Cătălin Angelo Ioan, un Ion Barbu, un Solomon Marcus (și nu numai), scriitori care au pus, definitiv, semnul identității între aceste moduri de exprimare, împlinite deopotrivă în literatură și matematică.

Coriolan Păunescu

MAŞINA DE CITIT VISE

În acea dimineaţă, Savantul se trezi mai agitat ca niciodată. Avusese un somn greu, presărat cu multe vise. De când se ştia, avea un somn neliniştit, adormind la ore târzii din noapte şi trezindu-se de nenumărate ori în timpul acesteia.

Viaţa îi fusese liniştită până atunci. Toate îi merseseră ca pe roate, cariera îi era împlinită, nenumăratele invenţii ducându-i faima până în cele mai îndepărtate colţuri ale lumii. De la un timp însă, parcă vârsta începea să-şi ceară tributul. Ideile nu mai veneau aşa tumultuoase ca până mai ieri, realizarea lor nu mai era aşa facilă ca altă dată.

Singura lui neplăcere era că niciodată nu-şi amintise ce visase. Întotdeauna îşi dorise acest lucru: măcar un vis, oricât de scurt şi neînsemnat. Uneori se culca forţat, încercând să-şi continue acel vis nedefinit, dar, parcă aidoma unei vrăji, a doua zi nu-şi mai amintea nimic.

Se scula greu din pat şi se îndreptă spre bucătărie, urmând un tipic de zeci de ani. Obişnuia să-şi prepare cafeaua de două ori pe săptămână, miercuri şi sâmbătă, într-o imensă oală şi apoi, în fiecare zi, îşi lua porţia, turnând-o în ceaşca lui preferată. Avea sentimentul că tot noroiul existenţei umane, rămâne pe fundul acelei oale în zaţul mocirlos. Se gândi o clipă, că dacă ar fi adunat tot acel zaţ, o ghicitoare ar fi putut să-i prezică viitorul pentru şapte vieţi de acum înainte.

Cine ştie, dacă omul ar avea capacitatea de a-şi interpreta visele, poate ar putea avea o proiecţie a viitorului.

Se uita prin geamul cuptorului cu microunde cum ceaşca se învârtea, lichidul cafeniu învolburându-se uşor, generând mici făpturi în turbulenţele lui.

În acel moment îi veni IDEEA. Trebuie să construiască o maşină de citit vise! Mintea i se limpezi ca niciodată până atunci şi îşi dădu seama, că pentru prima dată, visul din noaptea precedentă se desfăşura în faţa ochilor încet şi fără echivoc. Era planul MAŞINII. Aşa avea să o numească din acel moment, simplu: MAŞINA.

Uită de cafea şi se apucă înfrigurat de lucru. Ideile îi veneau parcă dictate de o conştiinţă superioară lui. Mâinile desenau, calculau, nenumăratele foi de hârtie începând să se contureze, spaţial, în ceea ce avea să fie MAŞINA.

Seara, planul era terminat. Trebuia, acum, numai să o construiască. Se gândi să caute un meşter priceput, dar tentaţia i se risipi pe dată din minte. Dacă meşterul îi va fura ideea? Se decise să-şi construiască singur MAŞINA. Va fi greu, dar efortul va merita. Se duse într-o magazie la subsolul casei, unde avea tot felul de roţi dinţate, angrenaje, curele şi tot ce-i mai trebuie unui inventator. Erau piese uzate de la foste prototipuri, acum aranjate frumos pe rafturi. Luă câteva dintre ele şi se urcă în cameră. Aici trebuia să-şi construiască MAŞINA! Trebuia să fie cât mai aproape de patul în care dormea. Îngrămădi câteva mobile într-un colţ de cameră şi se apucă de construit. La început, făcu un schelet din câteva fiare şi apoi, începu cu grijă să amplaseze roţile dinţate. MAŞINA va funcţiona printr-o angrenare, numai de el ştiută, a unor roţi. Mai mari sau mai mici, acestea, prin zgomotul lor, vor genera separat sunete stranii, dar care, contopindu-se, vor materializa visele.

După câteva zile, lucrarea era aproape terminată. Mai avea de făcut carcasa MAŞINII. Se gândi la o formă regulată, poliedrală. Avea de ales între forme simple, ca tetraedrul sau cubul. Fiecare faţă a acestuia trebuia să descifreze câte o faţetă a simţurilor umane. Tetraedrul, cu ale sale patru feţe ar fi trebuit să ignore unul din simţuri. Renunţă deci la acesta şi rămase la cub. Fiecare faţă va descifra auzul, văzul, pipăitul, mirosul şi gustul. A şasea dintre ele va materializa gândul.

Construi deci un cub transparent, pentru a vedea tot dansul minunat al angrenajelor. În centrul acestuia lăsă un loc gol, în care îşi va aşeza patul. Camera arăta acum ciudat, cu imensul cub în mijlocul acesteia, dar Savantului nu-i păsa de acest lucru.

În sfârşit, într-un târziu ceas de noapte, lucrarea fu gata. Savantul adormi obosit. Pe la mijlocul nopţii, un zgomot ciudat se auzi în încăpere. Era conştient de acesta, dar nu se putea ridica din pat.

Parcă o forţă misterioasă îl ţintuia şi îi anula, încă din stadiul de intenţie, orice mişcare. Îşi dădu seama că MAŞINA pornise. Visa. Da, visa. Îşi dădea seama că visa şi o poveste stranie i se desfăşura în preajmă-i. Visul îi spunea că trebuie să perfecţioneze MAŞINA. Simţea în degetele lui piesele pe care trebuie să le mai adauge, auzea angrenajele cum se vor întrepătrunde, simţea mirosul frecărilor intense, vedea perfecţiunea MAŞINII pe care o va definitiva gustând, în final, din cupa victoriei. Dar, mai ales, a şasea faţă a cubului îi deslușea gândurile şi îi proiecta oarecum viitorul. Aproape tot ce avea să urmeze îi era acum limpezit. Un singur lucru nu se vedea foarte clar şi MAŞINA îi spunea că trebuie să-şi desăvârşească lucrarea pentru ca acela să i se contureze: SFÂRŞITUL.

A doua zi, se apucă din nou de calcule şi mai adăugă câteva piese MAŞINII. Dimensiurile acesteia crescură şi trebui să scoată toate mobilele din cameră. Noaptea, imaginile reveniră, dar, din nou, SFÂRŞITUL nu era clar.

Trecură săptămâni, luni, ani…

Între timp, vopsise toate piesele, aşa că acum, în interiorul cubului, s-ar fi putut vedea rotiţe roşii, galbene, verzi şi albastre. Pusese şi o luminiţă în interiorul acestuia pentru ca imaginea din exterior să poată surprinde întreg farmecul MAŞINII. Ironia consta însă, tocmai din faptul că MAŞINA ocupa acum întreaga cameră şi nici măcar Savantul nu o putea admira din exterior. Şi totuşi, SFÂRŞITUL nu i se conturase…

De ani de zile, nu mai visa nimic altceva decât MAŞINA. Aceasta mergea numai pentru raţiunea de a funcţiona. Mergea pentru ea însăşi.

Într-o zi, Savantul avu o mare surpriză. Angrenajele se puseră în mişcare, în miez de zi, fără ca el să doarmă şi generară acel zgomot specific. Niciodată Savantul nu a aflat ce a determinat MAŞINA să pornească singură, nefiind stimulată de vise. Din acel moment, MAŞINA nu s-a mai oprit niciodată. Important a fost, însă, faptul că zgomotul i s-a părut prea puternic. A luat nişte vaselină şi a început să ungă câteva dintre roţile dinţate. Zgomotul s-a mai estompat, iar el şi-a văzut liniştit de treabă. Era un fel de-a spune treabă, deoarece de ani de zile, trăia numai pentru MAŞINĂ şi, atât timp cât nu dormea, era într-o stare de veghe, aşteptând noaptea.

A doua zi, zgomotul s-a reluat şi a pus mai multă vaselină, ungând şi alte roţi. După un timp, zgomotul devenise obsedant. Nu era

nici mai tare şi nici mai slab decât fusese la început, dar îi furase liniştea zilnică. Trebuia acum să ungă angrenajele din ce în ce mai mult, ceea ce îi răpea aproape toată ziua.

Într-o zi, se gândi că poate sunt prea multe roţi. Poate interpretase greşit ceea ce îi transmisese MAŞINA. Scoase câteva dintre roţile mai mici şi parcă zgomotul se mai estompă. Pe cele mari le va unge cu grijă în continuare. Visele nu mai erau acum însă foarte clare, MAŞINA activându-i numai o parte din simţuri. Tot e bine, îşi spunea el, că nu mi-a anulat gândirea.

Zilele treceau şi, în fiecare dintre ele mai scotea câteva rotiţe. Zgomotul, însă, devenise obsedant. Dacă cineva ar fi intrat în acea cameră, probabil că nici nu l-ar fi auzit. Poate se auzea numai în închipuirea lui, dar, important era că gândirea lui percepea clar acel murmur.

Începu să scoată şi roţi mai mari. Se gândi, de ce nu îi trecuse prin cap aşa ceva de la început. Acum nu mai putea să le pună la loc pe cele mici, deoarece nu mai avusese grijă de piese ca în trecut, unele ruginind acum într-un colţ de magazie, iar pe altele le vânduse unui meşter priceput ce îi dăduse la schimb nişte vaselină.

Trecură, din nou, luni şi într-o zi, constată cu stupoare că în MAŞINĂ a mai rămas o singură roată dinţată. Era cea mai mare, vopsită în roşu şi, în rotaţia sa regulată, el încă mai vedea perfecţiunea. O ungea cu toată vaselina pe care o folosise altă dată la întregul angrenaj, fiind convins că aceasta îşi va continua mişcarea perpetuu.

Inevitabilul se produse însă… Într-o vară, probabil din cauza căldurii mari, fierul se dilată uşor şi roata căzu de pe ax, spărgându-se în mii de bucăţi. Nu-i nimic, îşi spuse Savantul. Se uită la cub şi văzu că acesta era mai frumos ca oricând.

În interior, nu mai rămăsese nimic, la pat renunţase de mult, în afara luminiţei. Dacă cineva ar fi privit din afară, dar nu avea cine, ar fi văzut un imens cub translucid, complet gol, dar cu o frumoasă luminiţă ce pâlpâia în el.

Din acea zi, Savantul nu mai visă niciodată nimic. Descoperise, însă, ce însemna SFÂRŞITUL…

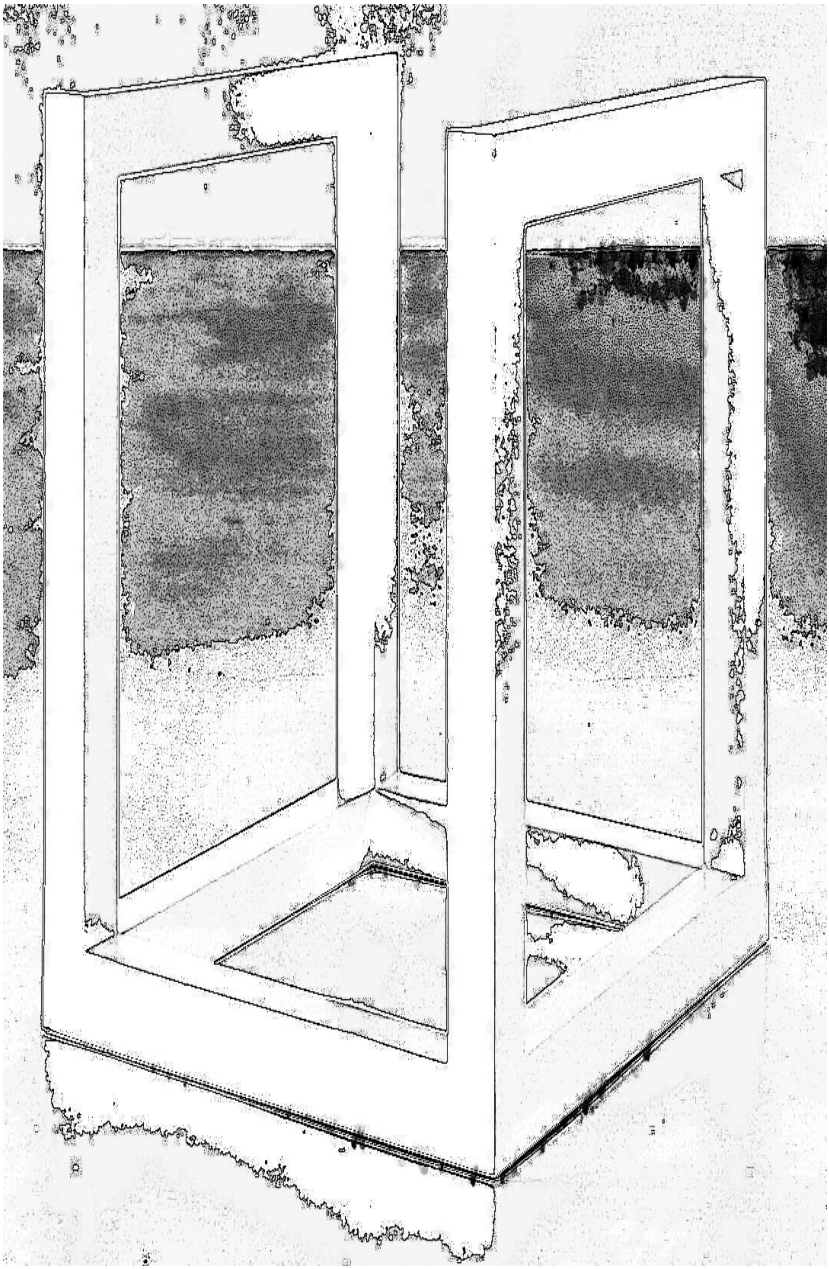

SUB VREMI

În acea zi, dimineaţa începu mai devreme pentru Ion. De obicei, se trezea odată cu primele raze ale soarelui, dar atunci, gândurile ce-l frământaseră toată noaptea îl aruncaseră, parcă prea devreme, din pat.

Se îndreptă alene, târâindu-şi paşii, către bucătărie. Luă o cană mare de cafea şi vărsă în ea două linguriţe de Ness, adăugând o pastilă de zaharină. Nu avea probleme cu diabetul, dar, acum, la 65 de ani, începuse să se cam teamă. Nu fusese niciodată bolnav mai serios, dar când auzea de unul şi de altul cum s-au dus devenea brusc neliniştit.

Introduse cana în cuptorul cu microunde şi răsuci ceasul la două minute. Nu putea suferi maşinăria asta, însă nevastă-sa, Nataşa, insistase să-i cumpere pentru că şi vecina de pe palier, coafeză la o unitate din colţul străzii, îşi luase unul. De când avea cuptorul ăsta în casă, viaţa i se schimbase în rău. Nataşa îl convinsese să desfiinţeze aragazul, pentru că, nu-i aşa, microundele ocupau mai puţin loc…

În locul fostei maşini de gătit, se afla acum un dulap, cu o imensă vitrină, în care se aliniau, sfidând parcă perfecţiunea, o mulţime de pahare de cristal, ceşti de cafea din cel mai fin porţelan şi câteva bibelouri, amintire din frumoasele vremuri, pe când „arta” îşi făcea loc în fiecare cămin. Căluţul cabrat, iepuraşul cu pufuleţ în loc de codiţă, peştele de sticlă ce sare jucăuş de pe raftul de PAL întregeau colecţia densă, dar total inutilă a dulapului.

Cuptorul cel nou avea pretenţia că poate găti orice mâncare. Cumpărase o carte cu preparate speciale pentru microunde, iar nevastă-sa se încăpăţâna să le încerce pe toate. Îi era dor de nişte sarmale aburinde, de nişte carne friptă puternic pe grătar sau de o mămăliguţă făcută, aşa, ca în tinereţe. Nataşa îi pregătea, însă, de câţiva ani buni, numai Pizza şi tot felul de mâncăruri de carne înăbuşite în suc propriu.

Soneria cuptorului îl avertiză că timpul a expirat. Luă încetişor cafeaua şi începu să soarbă, pe îndelete, din ea. Niciodată nu-i plăcuse, dar se aliniase şi el la acest obicei mic-burghez. În tinereţe, bea numai ceai, însoţit de câteva felioare de pâine cu unt. În anii ’80 ai crizei, atunci când cafeaua începuse să dispară, se născuse o adevărată isterie. În locul farfurioarei cu dulceaţă şi a paharului cu apă, oriunde mergeai erai servit cu o cafea „bună”. Cine avea relaţii, iar el avea, slavă

Domnului, putea procura chiar şi o cutie de Ness.

Şi uite-aşa, se produsese transformarea…

Îl aştepta o zi grea. Nu era speriat. Mai avusese multe astfel de încercări, dar parcă vârsta începea să-şi ceară tributul. Îşi spuse în sinea lui: „Lauriane, o să treci tu cu bine şi prin asta…" Uneori, când era greu încercat, aşa îşi spunea: Laurian. Era numele său adevărat – Laurian Dascălopol. În anii '50, însă, tatăl său, îi schimbase numele în Ion Dascău. Nu era bine pentru el, ca în anii puterii sovietice, să poarte un nume ce amesteca rezonanţe latine cu cele burgheze. Avusese dreptate tatăl său. Mulţi colegi de-ai să-i pătimiseră mult din această cauză. Îşi reprimase, însă, orice aversiune faţă de acest nume fad, ajungând la un moment dat chiar să-i placă. Odată, prin anii '70 ţinuse o conferinţă, în faţa tinerelor angajate în întreprinderea în care lucra. Subiectul alocuţiunii era menirea femeilor de a avea cât mai mulţi copii şi, după discursul său fulminant, în care era convins că nefericitele se vor duce imediat acasă pentru a procrea, ajunsese să le boteze şi copiii. Le dăduse, atunci, exemple de nume „corecte" cum ar fi: Ion, Vasile, Gheorghe. Fusese tare încântat apoi, când pontatoarea Valentina îşi botezase copilul Valentin. „Vezi măi Valentina, cum copilul ăsta o să-ţi poarte numele mai departe şi, poate dacă va avea noroc, va ajunge şi el ca tine!" Era convins de ceea ce spunea, fiind încredinţat că şi alte femei îi vor urma exemplul pontatoarei. Nu ştia, însă, că Valentina dorise să-şi numească odrasla după numele unui mare actor american Rudolph Valentino. Cum nu ştia să scrie „Rudolph" alesese mai blândul „Valentin".

Avusese o viaţă tare încercată. Se luptase din greu ca să ajungă aici. Tatăl său fusese, în perioada interbelică, profesor de matematică la Universitate. Ca mulţi alţii, în perioada legionară, simpatizase cu Mişcarea, dar nu fusese un membru activ. În anii '50, un binevoitor îl turnase Securităţii şi, peste noapte, se trezise magazioner la baza sportivă a Facultăţii de Educaţie Fizică, fiind fericit că era totuşi liber printre perechile de tenişi şi tricourile transpirate. Având o astfel de origine, Ion urmase cursurile şcolii profesionale de strungari. Era foarte mulţumit, mai ales pentru faptul că nu prea se omora cu învăţatul. Avea concepţia, nu se ştie de unde căpătată, că prea multă carte strică. Se uita la tatăl său şi îşi spunea în gând: „La ce i-o fi folosind atâta matematică, pentru ca să le dea tenişi pe măsură sportivilor?" Urma să aibă o meserie căutată şi, la drept vorbind, câţi

profesori de matematică ar şti să mânuiască rotiţele strungului, cu o aşa de mare îndemânare ca a sa?

Se angajase, după absolvire, la uzina de maşini grele din oraş. Remarcat pentru conştiinciozitatea sa, fusese primit în rândul membrilor de Partid, chiar dacă un coleg de-al său amintise de „isprăvile" tatălui. Obiectase atunci vehement şi afirmase public faptul că noua sa calitate îi va permite şi ridicarea orizontului politic al părinţilor.

La puţin timp după aceea, fusese trimis la şcoala serală de maiştri. Devenise apoi şef de echipă, fiind foarte apreciat pentru fermitatea de care dădea dovadă în conducerea colectivului şi, nu în cele din urmă, pentru recordurile de productivitate.

În aceeaşi perioadă se însurase. O întâlnise pe Nataşa, o rusoaică stabilită în România prin 1952. Cam plinuţă, vorbind stricat româneşte, Nataşa era totuşi plăcută şi, mai ales, dădea bine să fii căsătorit cu o rusoaică. În fond, dragostea se estompează cu vârsta, intervenind, în cele mai multe cazuri, obişnuinţa, dar cariera rămâne. Şi cum dragostea nu ţine de foame, dar un serviciu bun, da, o ceru în căsătorie. Fusese o ceremonie civilă simplă, urmată de o masă în patru cu şeful său şi cu Liuba, soţia acestuia.

Prin anii '70 fusese trimis la Şcoala de Partid. Învăţase multe lucruri folositoare acolo. Putea să vorbească ore în şir fără să ştie prea bine despre ce este vorba şi putea da indicaţii de rezolvare a oricărei probleme, indiferent de domeniul căreia îi aparţinea aceasta. Devenise repede apreciat şi, odată cu demiterea unui director, ce nu raportase dublu o producţie fictivă, fusese numit în fruntea uzinei.

De atunci, nu mai părăsise această funcţie. În timpul Loviturii de Stat – „Revoluţie" cum o numeau ăştia – avusese oarecare temeri. Aşteptase până de Crăciun ca să vadă ce se întâmplă. A doua zi, dăduse ordin ca să fie arse toate tablourile cu „fostul dictator" cum îi spunea el atunci. Precizase, însă, ca ramele să fie păstrate pentru orice eventualitate. Se înscrisese imediat în partidul aflat la putere şi totul părea să-i meargă din ce în ce mai bine.

În acea zi, însă, după mai bine de şase ani de la Lovitură, se anunţase vizita Regelui. „Ce Dumnezeu o mai fi vrând şi ăsta?" îşi spuse, în gând… Plecă deci, la uzină şi, cum ajunse, convocă toată conducerea acesteia. Le dădu ordin ca în maximum două ore, vizita fiind aşteptată după amiază, să îi fie aduse materiale din care să afle

cine a fost şi ce a făcut individul ăsta toată viaţa. Toată lumea se mobiliză exemplar şi fură luate de la Biblioteca Judeţeană tot felul de documente. Când biroul său somptuos se umplu de cărţi, se răzgândi şi, aducându-şi aminte că Tiberiu de la Serviciul Personal urmează cursurile de istorie ale unei a doua facultăţi (la ce i-or fi trebuind atâtea, oare, se întrebă el), îl chemă şi îi recomandă ca, în cel mult jumătate de oră să îi povestească despre Majestatea Sa. După câteva minute, în faţa ochilor i se desfăşura un amalgam de nume şi evenimente. Îl întrerupse destul de brutal şi începu să-l întrebe care este numele complet al Regelui, cum o cheamă pe nevastă-sa, dar pe maică-sa, care dintre Caroli a fost, măi, ta-su şi tot felul de chestii din astea. Abdicarea o ţinea minte, o învăţase la Şcoala de Partid, dar nu credea că e bine ca să vorbească despre asta.

În fine, mobilizarea fu generală, îşi mai repetă de câteva ori, în minte, numele personajelor şi, pe la orele 16, suita îşi făcu apariţia. „Bine aţi venit Domnule Mihai şi dumneavoastră Doamnă Maria". Tiberiu se schimbă la faţă, trecând prin toate culorile spectrului, când auzi aceste perle. Regele se prefăcu a nu auzi bine ce s-a spus şi începu vizita printre secţiile de producţie ce se zbăteau să supravieţuiască. Directorul îi povesti despre greutăţile întreprinderii, despre „factorii de putere" ce îl obstrucţionează şi aruncă, în treacăt, faptul că el îi simpatizează mult pe ţărănişti, aceştia fiind singurii ce pot scoate ţara din impas.

Vizita se sfârşi la fel de repede pe cât începuse. Ion se retrase, epuizat, în biroul său. Deschise televizorul şi un crainic îi aduse aminte că începuse campania electorală. Oricum, îşi spuse, tot ai noştri or să iasă. Degeaba se zbat ăştia cu atâtea promisiuni. În plus, uite, îl trimit şi pe regele ăsta, Honţolăn sau cum oare l-o chema, ca să le facă propagandă.

Telefonul sună şi, de la capătul celălalt al firului, fu înştiinţat că a doua zi urma să sosească în vizită un candidat la Preşedinţie. Puse la loc receptorul şi strigă către secretară: „Cheamă-l la mine urgent pe Florin, ăla de a terminat Geologia!"

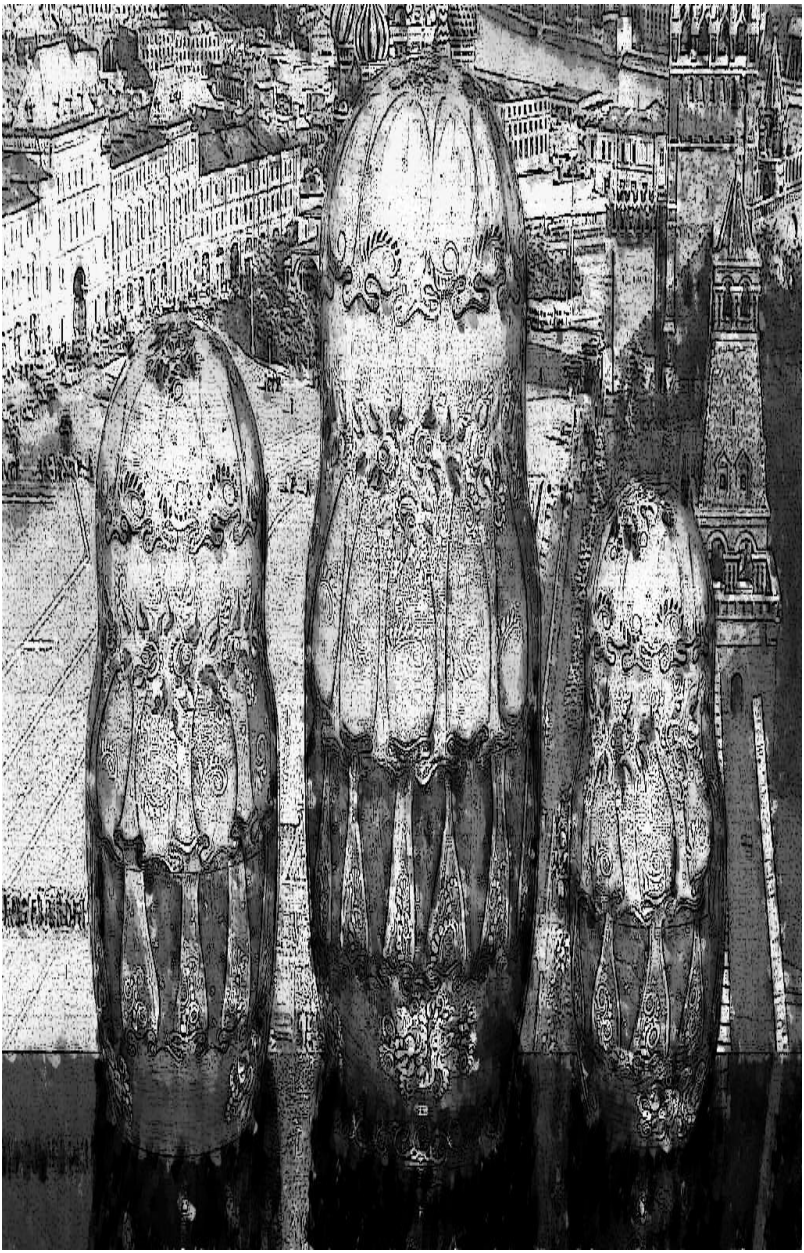

PRINTRE UNIVERSURI PARALELE

„Sala este deschisă, astăzi, între 11, 30 şi 12, 30”.

De obicei, era o fire iscoditoare. Astăzi, însă, afişul nu îl miră cu nimic.

Plecase de acasă, fără un gând anume. Era ziua sa liberă şi, de obicei, prefera să stea în casă printre cărţile sale. Se detaşase, de mult timp, de lumea aflată într-un declin irevocabil. Îşi schimbase locul de muncă, acum câţiva ani, lucrând ca programator într-un centru de cercetare ştiinţifică. În fiecare zi, primea sarcini pe e-mail, ca să alcătuiască un anume program ce simula cine ştie ce teorie. Habar nu avea despre cercetările Institutului şi, la drept vorbind, nici nu îl prea interesa acest lucru. Important era ca maşinăria să obţină rezultatele scontate de cei care comandaseră programul. Nu ştia cine sunt creierele ce elaborau acele formule şi nici nu ştia la ce vor servi ele vreodată. Intra, de ani de zile, pe uşa Institutului cu o cartelă magnetică şi, apoi, direct în biroul său, aflat, undeva, în faţă. Deschidea calculatorul, e-mailul şi se apuca de lucru. Întotdeauna, după exact opt ore, treaba era terminată şi, la rândul lui, trimitea rezultatele tot prin e-mail. Salariul îl primea pe card; nu era nici prea mare, dar nici prea mic pentru a nu îi ajunge să-şi cumpere cărţile sale. Astfel, viaţa decurgea liniar, dar departe de o lume pe care nu o înţelegea sau, mai degrabă, la care nu voia să se alinieze.

În acea zi, însă, simţise că o forţă, mai presus de voinţa sa, îl împingea să iasă din casă. Încercă să reziste tentaţiei şi luă la întâmplare o carte din bibliotecă. De ani de zile, cumpăra foarte multe, peste puterile sale de lectură, parcă dintr-o frică de a nu rămâne într-o seară singur. Îi repugna să recitească. Avea oroare de oamenii ce se cramponau de anumite cărţi, de parcă ar fi vrut să retrăiască mereu aceleaşi şi aceleaşi evenimente. Cartea era complet neagră. O cumpărase împreună cu mai multe, ce alcătuiau o colecţie. Nu se uitase, în librărie, decât pe una dintre ele. De obicei, verifica să nu fie pagini albe, tăiate greşit sau rânduri încălecate pe unele dintre file. Voia să aibă o bibliotecă impecabilă. Nu ar fi putut niciodată să spună de ce… El nu mai recitea nimic şi, la urma urmei, nici nu avea cui să o lase. Dar biblioteca trebuia să fie impecabilă…

Pe coperta cărţii nu scria nimic… Deschise la ceea ce trebuia să

fie prima pagină şi nu se miră că nici pe aceasta şi nici pe celelalte nu era tipărit nimic. Era o simplă colecţie de file albe, ca şi cum aşteptau să fie scrise. Plecă deci de acasă, aiurea, prin oraş…

I se păru normal, ca să intre în acea sală, situată într-un loc pe care parcă îl ştia de ani de zile… Nu se miră, ca o continuare a celor întâmplate de dimineaţă şi ca dintotdeauna, că nu era niciun paznic sau, în sfârşit, cineva care să îl îndrume. În faţă îi apăru un hol întunecos în care pâlpâia o luminiţă, poate numai de el zărită. Se îndreptă către aceasta şi văzu că acolo era Uşa… Singura uşă din acel hol… O deschise şi, fără surprindere, constată că, aceasta ocupa un întreg perete. Sala era trapezoidală cu baza mică în cadrul uşii. Pereţii erau goi. O lumină orbitoare scălda însă marmura albă, prezentă peste tot, chiar şi pe tavan. Se uită în sus şi nu văzu nicio lampă, oricât de mică.

Îl cuprinse, aproape pe nesimţite, un delir admirativ. Da, sala era perfectă! Aberaţia trapezoidală a acesteia, se gândi, nu avea probabil ca scop, decât acela de a sublinia puritatea albului şi neimixtiunea oricui sau a orice. Se duse încet, parcă nevrând să strice echilibrul încăperii, în centrul acesteia, auzind cum uşa se închide, de la sine, în spatele său. Se întoarse şi constată că, de fapt, uşa nu mai există.

El fusese uşa…

Începu să contemple pereţii aceia goi, dar, în acelaşi timp, plini de înţelesuri…

Şi, deodată, cei trei pereţi se animară… Începu să vadă imagini din viaţa lui. Nu erau însă obişnuite. Pe fiecare perete era câte o proiecţie unidimensională a sa, alcătuind totuşi o imagine unitară. Se derulau aspecte din cărţile sale, în care, de fiecare dată, personajul principal era el. Se vedea acţionând, uneori cu un dinamism de care nu credea că este capabil, alteori aproape pasiv, dar întotdeauna implicat total.

Nu ştia cât timp trecuse de când intrase în acea sală…

Şi atunci, avu prima revelaţie. Cei trei pereţi reprezentau spaţiul… Toate cărţile sale se tridimensionaseră şi se proiectaseră pe cele trei plane, poate tocmai pentru a-l situa pe el în centru. Îşi puse atunci o întrebare legitimă: Dar timpul, timpul unde este? Camera îi simţi nedumerirea şi, pe pereţi, începură să se deruleze imagini într-o viteză ameţitoare.

Le putea, însă, percepe pe toate…

Şi avu cea de-a doua revelaţie: el era timpul…

Se afla, ciudat, într-un univers observaţional tridimensional în care timpul generase imaginile proiectate, iar acestea se întorceau ameţitor, ca un vârtej incontrolabil, din nou la el, în timp…

Trecu mult, foarte mult… Nu îşi putea da seama cât… Timp? Timpul era el, iar dualitatea fiinţă-nefiinţă nu exista acum decât prin imaginile spaţiale ce-l înconjurau.

Deodată, se făcu întuneric…

Totul era negru. Un negru absolut.

Nu a ştiut, niciodată cât a durat acel moment. Poate o milionime de secundă, de-a noastră, de-a oamenilor sau poate un miliard de ani din „timpul" lui.

Pe pereţi, era proiectată o lumină neagră, cum nu-şi închipuise că ar putea exista. De altfel, chiar nu exista… Pe pereţi era proiectat timpul său într-o desfacere tridimensională. Nu vedea imaginile, dar le simţea. Timpul îi genera durere, sentimente, răscolindu-i trupul şi mai ales, îi sugera că el este acum Spaţiul. Un spaţiu unidimensional, ce concentra o viaţă, dirijată cu viteze diferite pe o dreaptă. De fapt, nici nu ştia dacă este dreaptă, pentru că într-un spaţiu unidimensional nu poţi niciodată cunoaşte cât de mult te abaţi de la monotonia rectiliniului.

Se trezi, deodată, în stradă… Afişul nu mai era. În faţa sa se întindea un perete gol, cu tencuiala căzută, pe care nu s-ar fi putut lipi nimic, niciodată.

Plecă spre acasă îngândurat…

Absent, luă cartea cea neagră şi văzu că paginile ei erau acum scrise mărunt, mărunt.

Începu să citească… Paginile cărţii rezumau toate lecturile sale de o viaţă. Curios, deschise ultima pagină.

O mână invizibilă scria: „şi acum el citeşte, citeşte, citeşte…"

În dimineaţa următoare, se duse, ca de obicei, la Institut.

Pe peretele acestuia era un afiş: „Ieri, la ora 12, 30, Institutul s-a desfiinţat".

Înţelese, în sfârşit, la ce lucrase ani de zile…

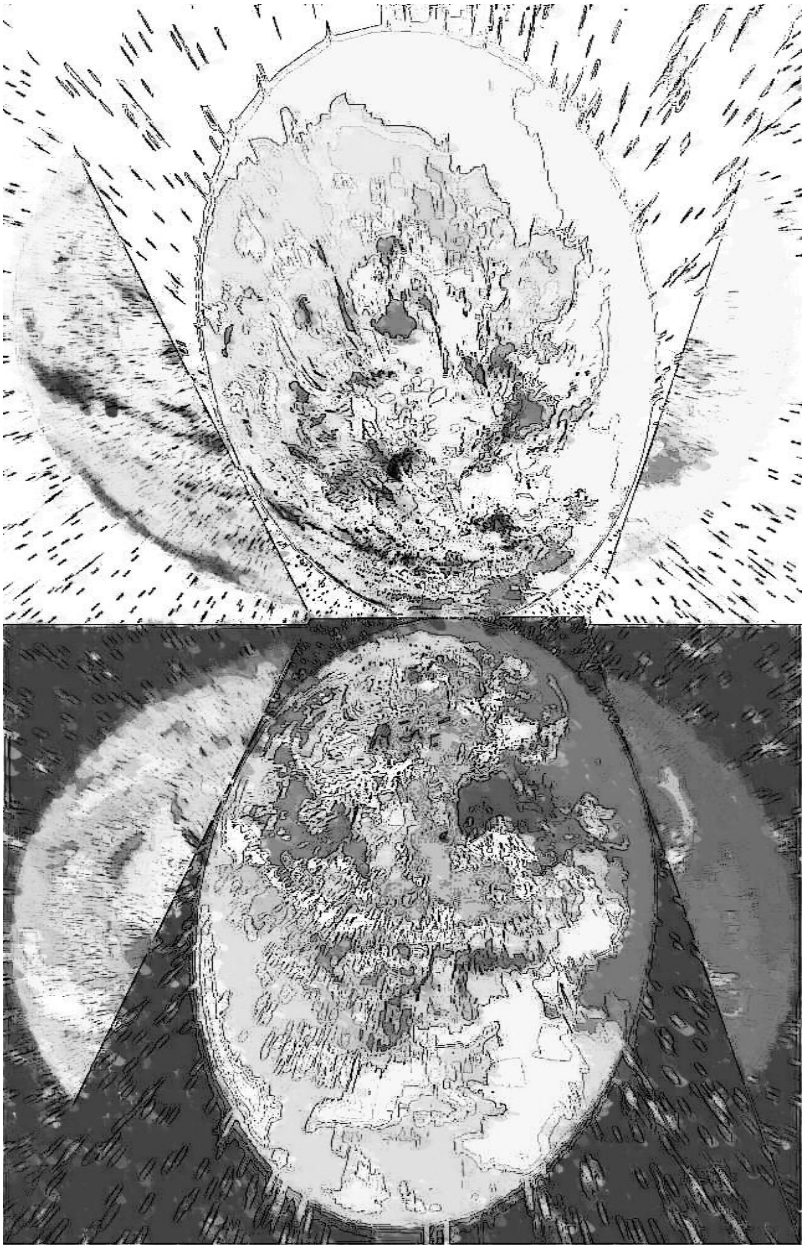

CONSTRUCŢIA

N-a interesat, niciodată, pe nimeni, cine a avut ideea megalomanicei construcţii…

Pur şi simplu, într-o dimineaţă, Dictatorul convocase toată echipa sa şi comunicase solemn: „Vom începe construcţia celei mai mari şi fastuoase clădiri din lume!”

Toată lumea aplaudase, cu excepţia unuia, care, în dorinţă de afirmare, plusase: „De ce, Mare Conducător, cea mai mare din lume? De ce nu cea mai mare din Univers? Nu meriţi tu aşa ceva?”

Acesta rămase o clipă pe gânduri şi îşi spuse, în sine, că individul ar cam trebui promovat, deoarece are idei foarte bune, iar faima sa a depăşit, probabil, de mult graniţele acestei planete.

În tinereţea sa, Dictatorul fusese un om simplu. Lucrase undeva, pe un şantier popular, încă de la începutul unei grandioase construcţii ce nu avea să se termine niciodată. Nici nu ştia la ce anume lucrase… Sarcina sa era să transporte pământul săpat dintr-o imensă groapă, ce trebuia să servească la o fundaţie la fel de mare. Îl ducea într-un loc, ce devenise de-a dreptul un deal, cu un camion hodorogit, de care, însă, era tare mândru. Cine mai putea pune în funcţiune un transportor ce trebuia dat la casare acum zeci de ani?

Timpul trecuse, iar el îşi completase studiile la una din acele facultăţi muncitoreşti, în care, examenul de admitere consta în prezentarea certificatului de naştere pentru a demonstra că are origine sănătoasă. Se mândrea cu acest lucru şi relata, ce-i drept, întotdeauna parţial, acest lucru.

Tatăl său fusese un beţiv notoriu, iar mama, pentru a putea face faţă cheltuielilor casei, se ocupa de gospodăria chiaburului satului. Fusese tare frumuşică, dar, dintre cei patru fraţi ai săi numai el, cel mai mare, semăna cu ea. Era brunet, cu ochii verzi, dar cam mic de statură. Fraţii săi erau blonzi de parcă ar fi fost copiii chiaburului. Cu siguranţă, însă, că mama sa fusese o femeie virtuoasă… Din cauza beţiilor tatălui fuseseră foarte săraci. Atunci când se schimbase regimul, sărăcia devenise o virtute şi el ştiuse, ca nimeni altul, să speculeze acest lucru.

După terminarea facultăţii, devenise inginer constructor. Nu ştia mare lucru, dar învăţase, în spiritul vremii, un lucru deosebit de important: să vorbească ore în şir fără să spună nimic. Devenise

directorul unei mari antreprize de construcţii, iar oamenii, credea el, îl apreciau în mod deosebit. Vorbea câte 3 – 4 ore la şedinţele săptămânale, întotdeauna convocate luni dimineaţa. Le relata întâmplări din tinereţea sa, toate având o morală, pe care, salariaţii, trebuiau să şi-o însuşească temeinic: „Înainte, tovarăşi, se muncea, era mare seriozitate, iar lumea se mulţumea cu puţin. Acum, toţi vreţi salarii mari, iar după cele zece ore de lucru plecaţi fără nicio umbră de regret că aţi mai fi putut lucra…" Discursul continua în aceeaşi notă moralizatoare. Când şedinţa se termina, toţi se întrebau care fusese scopul acesteia… Cei mai zeloşi, însă, susţineau sus şi tare, că gândirea Şefului este deasupra lor, iar ei, în nimicnicia lor, nu pot pricepe toate învăţăturile transmise.

În acea perioadă, primise o locuinţă socială într-o casă naţionalizată, împreună cu alte şase familii. Avea o cameră, nu foarte mare, dar suficientă pentru nevoile sale. În fond, acasă venea doar ca să se culce. Nu se căsătorise niciodată, pentru că niciuna dintre femeile pe care le întâlnise nu se ridica, nici pe departe, la nivelul lui.

Anii trecuseră, iar el avansase politic. Fusese promovat, rând pe rând, ca şef la judeţului, ministru al construcţiilor, vicepreşedinte al ţării, iar, la decesul „subit" al fostului preşedinte, ajunsese în funcţia supremă.

Firea nu i se schimbase, iar el rămăsese acelaşi pilduitor de altă dată…

Dictatorii nu se nasc, se creează…

Ei nici măcar nu sunt produsele unui regim…

Dictatorii sunt creaţia noastră!

Ei nu trebuie neapărat să conducă o ţară. Îi poţi întâlni şi la o banală întreprindere, într-un aşezământ de cultură sau, uneori, chiar în familie.

Avem, probabil, nevoie de dictatori. Dacă aceştia nu există, ne zbatem să-i creăm!

La apogeul puterii acestora, ne aruncăm cu înverşunare asupra lor, parcă într-o revoltă interioară, necuprinşi însă de vinovăţie.

Îi distrugem, ştergem orice urmă, iar apoi, începem cu mai mult zel să căutăm un altul…

În acest mod se metamorfozase şi el…

La început, se înconjurase de foşti „aplaudaci", pe care, cu timpul, îi înlăturase. Aceştia îi ridicau, obsesiv, aceleaşi osanale, până

când deveneau plictisitori.

Era o adevărată întrecere, am putea spune un fel de campionat. Cine câştiga ediţia de laude deşănţate avea cele mai mari şanse de a promova…

Situaţia din ţară începu, deodată, să devină tot mai grea… Lumea nu mai avea cu ce să trăiască, mâncarea se găsea tot mai greu, frigul era tot mai prezent în case, iar chipul său (*vai, ce mândru era de ochii săi…*) împânzise orice loc, oricât de retras.

La început, acoliţii săi au încercat, de frica unor revolte, să-i sugereze o îmblânzire a condiţiilor de viaţă. S-a supărat, atunci, rău de tot. I-a dat afară pe toţi, pentru ca să vadă şi ei greutăţile prin care trece ţara.

Trebuiau făcute sacrificii. Mereu se găseau alte pretexte pentru acestea. Dacă nu existau motive, ele erau inventate.

Începuse să-şi scrie singur laudele, dar acest lucru îl epuiza. Nimeni nu mai avea capacitatea de a sesiza profunzimea gândirii sale şi capacitatea de a înţelege acţiunile pe care le declanşa.

În jurul său, pentru aparenţe, era acum o mână de oameni, numită Consiliul… Aceştia veneau, regulat, la şedinţe şi tot ceea ce aveau de făcut era să se aşeze pe scaun. După aceea vorbea el… De mult nu îl mai interesa dacă cineva era de acord sau nu cu părerile sale. Indiferent ce ar fi spus un „sinucigaş”, Dictatorul avea hotărârea luată…

În dimineaţa aceea, Dictatorul s-a gândit, după mulţi ani, că ar cam trebui să mai promoveze oameni. „Ia te uită ce idee extraordinară a avut ăsta…”

— Ştiam că veţi spune acest lucru, iar eu am încrederea că, într-adevăr, construcţia mea va fi cea mai grandioasă din Univers.

Planurile de construcţie demarară chiar din după-amiaza acelei zile. Fură convocaţi toţi marii arhitecţi ai ţării şi li se dădu termen ca, în maximum o lună, să se prezinte cu proiectele.

Rezultatele nu au întârziat să apară. După exact o lună, pe masa lui, erau peste o sută de proiecte.

Începu să se uite cu mare atenţie. Era pentru prima dată când trebuia să se concentreze atât de intens.

Primul proiect era o clădire pe câteva zeci de hectare, pe care, dacă o priveai din avion, aveai surpriza să vezi chipul Conducătorului. Era interesantă, dar oare cine avea curajul să treacă pe deasupra

clădirii? „Nu, nu e bun ăsta!”

Alt proiect avea o faţadă care îl simboliza pe Marele Conducător vorbind mulţimii. Diferenţa de înălţime între el şi ascultători era cam de două ori. Ştia că este cam mărunţel de statură, dar, în toate ocaziile, i se construiau platforme pe care circula singur, iar suita şi auditoriul se aflau, undeva, jos, la mai mult de cinci metri. Îl enervă deci ideea şi rupse proiectul în bucăţele mici, mici de tot.

Continuă răsfoirea acestora şi, încet-încet, căzu pe gânduri…

„Oare nimeni din ţara asta nu este în stare să construiască o clădire pe măsura geniului meu?”

Ajunse la ultimul… Primul imbold fu acela de a-l arunca…

Rămase însă mut de uimire, dar şi de indignare…

Proiectul era o piramidă, lucioasă, din marmură neagră, de dimensiuni impresionante. Înălţimea sa era de fix o mie de metri. În interiorul acesteia, era o singură cameră, fără ferestre, aflată la o treime din înălţime, pe axa de simetrie a acesteia.

Chemă, de îndată, arhitectul, care aştepta, împreună cu ceilalţi, în anticamera sa.

— Măi desenatorule, tu îţi baţi joc de mine? Toată lumea mi-a prezentat proiecte, care mai de care mai fastuoase, iar tu îmi vii cu monstrul ăsta ce are o singură încăpere?

Arhitectul, simţi că trebuie să-şi joace cartea până la ultima. Dacă nu reuşea, era pierdut. Enervarea Marelui Conducător era similară cu, în cel mai bun caz, o condamnare pe viaţă… Trebuia să se justifice rapid, în două-trei cuvinte, ştiut fiind faptul că acesta nu avea răbdare mai mult de câteva minute.

— Mare Conducător, clădirea este o piramidă. Faronii, în antichitate, erau înmormântaţi în nişte construcţii gigantice, pentru acele perioade, tocmai pentru a fi conservaţi pentru posteritate. În 1950, francezul Antoine Bovis, fascinat de acest lucru, a descoperit însă că la o treime din înălţimea piramidei se petrec nişte fenomene ciudate. Toate organismele vii ce îşi găsiseră sfârşitul acolo, nu putrezeau, ci se mumificau. Au început, deci cercetări pe această temă şi s-au descoperit proprietăţi foarte interesante. Nu insist pe această temă, decât subliniind faptul că orice organism viu plasat în acel punct suferă un proces de longevizare. Prin urmare, Magnificule, clădirea aceasta poate face ca dumneavoastră să trăiţi mai mulţi ani decât orice locuitor al planetei. Am ales o singură cameră pentru că

dumneavoastră sunteţi UNIC! Am ales această dimensiune impresionantă pentru că măreţia dumneavoastră, deşi nu poate fi egalată de nicio construcţie umană, o merită!

Dictatorul, pentru prima dată după mulţi ani, rămase cu gura căscată… Nu se aşteptase la aşa ceva…

Trecu repede peste momentul de uimire, nevrând ca să se observe ceva. Arhitectul sesiză însă şi îşi spuse în sinea sa: „Gata, este al meu!"

— Bine, măi desenatorule! Hai să vedem ce iese! O să începem construcţia, dar dacă la sfârşit nu o să-mi placă să ştii că zilele îţi vor fi numărate.

Ţara intră în fierbere. Toţi muncitorii fură transferaţi de la locurile lor tradiţionale, iar inginerilor li se anulară toate proiectele la care lucrau.

Dictatorul se implică activ în realizarea grandiosului proiect. Mai întâi schimbă amplasamentul piramidei. Iniţial, arhitectul o gândise amplasată undeva, în marginea capitalei, acolo unde era un teren viran. Marelui Conducător nu îi plăcu ideea şi, după mai multe tentative, în care dărâmă cartiere întregi de locuinţe, se hotărî la un amplasament inedit. În centrul capitalei, se afla un deal de vreo două sute de metri înălţime, folosit, de locuitori, ca loc de agrement. Ideea îi venise, ca de obicei, într-o dimineaţă, atunci când se uita, aparent absent, pe fereastra biroului. „Dacă la cei o mie de metri aş adăuga înălţimea dealului, construcţia va părea mult mai grandioasă!" Chemă arhitectul şi îi transmise ordinul. Vârful dealului trebuia tăiat, iar ceea ce rămânea trebuia învelit, de asemenea, într-o marmură neagră. Construcţia trebuia continuată apoi de la baza mică a trunchiului de piramidă ce se năştea astfel.

În zadar încercă arhitectul să-i spună că proprietăţile piramidei se modificau. Camera nu ar mai fi fost situată la o treime din înălţime şi atunci totul devenea un monstruos edificiu fără niciun obiect.

Ideea prinsese rădăcini atât de adânci în capul Dictatorului încât, dacă nu ar fi avut totuşi nevoie de arhitect, l-ar fi împuşcat pe loc.

Lucrarea dura de aproximativ zece ani de zile. În acest timp, ţara ajunsese la limita sărăciei. Se semnalaseră cazuri de crime pentru mâncare, iar populaţia descreştea într-un ritm inimaginabil. Evident, toate acestea nu ajungeau la urechile Marelui Conducător. Cei care se revoltau, erau arestaţi şi duşi, ca prizonieri, la Şantier (aşa i se spunea,

toată lumea ştiind despre ce este vorba). Uneori, forţele represive încurajau mici revolte, ba chiar le şi generau, tocmai pentru a putea face arestări. Era mult mai ieftin să lucrezi cu deţinuţi decât cu oameni obişnuiţi…

Starea de sănătate a Dictatorului începu, de la o vreme să se deterioreze. Nu prea mai avea poftă de mâncare, iar proiectul începuse să îl obosească din ce în ce mai mult. Vedea pe fereastra biroului cum clădirea se înălţa încet, parcă prea încet.

Chemă diriguitorii lucrării şi le dădu ordin ca, în maximum trei luni, lucrarea să fie terminată. Mobilizarea fu generală. Femei şi copii fură aduşi pe Şantier. Copiii cărau găleţi de apă, iar femeile amesteceau lianţii pentru placarea cu marmură.

După exact trei luni, Construcţia era terminată…

Dictatorul fu invitat să pună ultimul bloc de beton, pe care era lipită o placă de marmură, gigantică, pe care scria: „Veşnicia îl aşteaptă pe Marele Conducător". Blocul era la capătul scărilor ce duceau către camera unde va locui El.

Se construise un dispozitiv acţionat printr-un buton, ce deplasa blocul de beton şi îl etanşa în corpul piramidei.

În sunet de fanfare, se duse în capul scărilor, ce emanau o lumină ciudată şi apăsă pe buton. În acel moment, blocul începu să se deplaseze uşor, iar o muzică, căreia nu îi deslușea versurile, începu să se audă din interiorul clădirii. Blocul se etanşeiză, iar Dictatorul avu, în sfârşit, un sentiment de împlinire. Gata, lucrarea se terminase! Locuia în cea mai mare clădire din Univers. El locuia!

Avu o străfulgerare de moment. Oare cum va ieşi din această clădire? Nu vedea niciun mâner, niciun dispozitiv de acţionare. Da, chiar, a cui acţionare? Realiză faptul că nu era nicio uşă prin preajmă… Poate o fi ceva în camera sa…

Se uită la treptele din faţa sa şi începu să le urce.

Auzea acea muzică stranie, dar nu reuşea să distingă decât crâmpeie dintr-un mesaj repetat obsesiv: „Cel mai mare… tor a… it!"

— Aha, „Cel mai Mare Conducător a reuşit!". Iată, asta e o adevărată surpriză pentru mine…

Paşii începură să urce treptele din ce în ce mai greu. Erau peste trei mii…

Suflul i se îngreunase, iar muzica devenea din ce în ce mai clară, dar tot nu putea să deslușească versurile.

În fine, în faţă-i apăru o uşă imensă de metal. Aceasta începu să se deschidă uşor, probabil acţionată de vreo celulă fotoelectrică amplasată pe scară.

Mai avea două trepte…

Versurile melodiei se limpeziră odată cu deschiderea uşii.

„Cel mai mare dictator a murit!”

Ultima treaptă, coincise cu atacul fulgerător de inimă.

În cădere, mai putu să vadă cum în pragul uşii era cadavrul putrezit al unui şobolan ajuns aici, ca şi el, poate printr-o pură întâmplare…

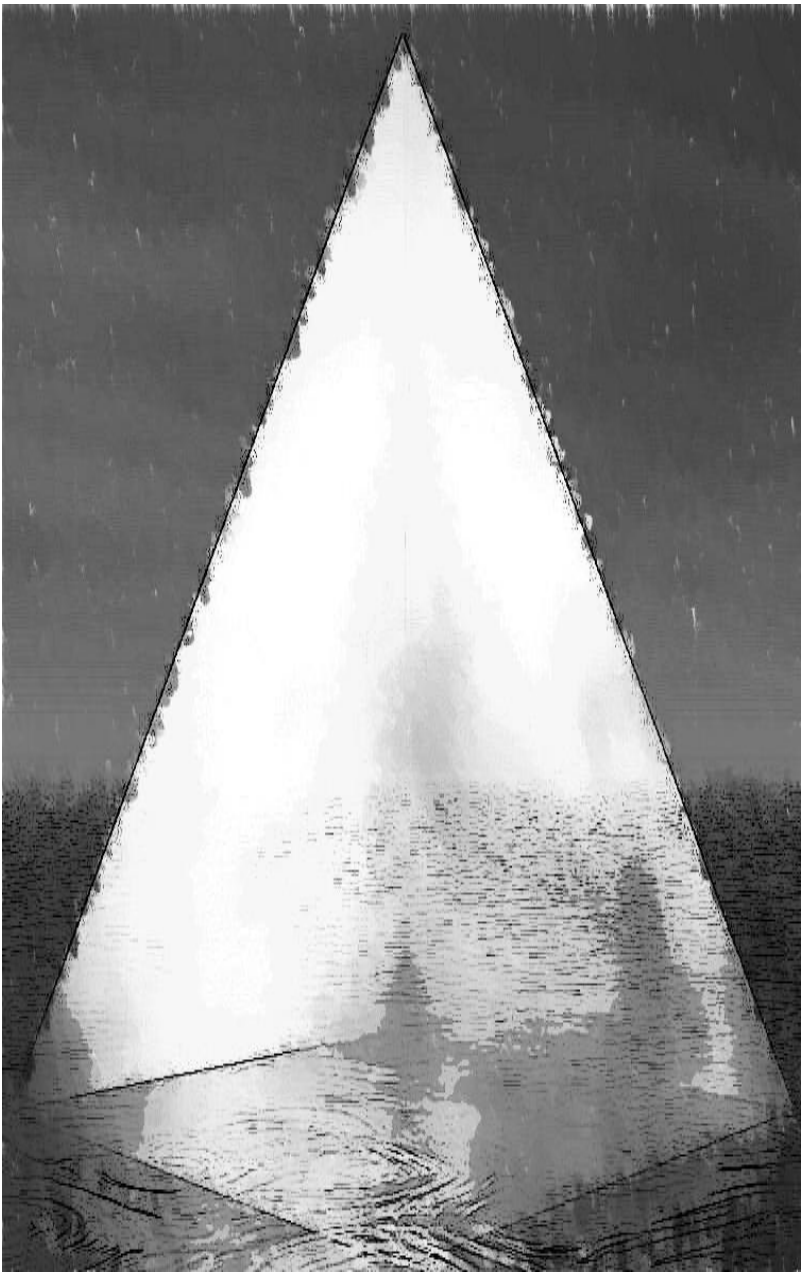

GÂNDURI

Gândurile vin, gândurile pleacă…

Uneori, se reîntorc prăfuite de trecerea inexorabilă a timpului.

Un gând poate fi curat sau nu. Dar oare cine hotărăşte puritatea gândului? Nu alt gând? Dar cât de curat este oare acesta?

Şi vine alt gând, şi după el altul şi altul…

Astfel, trăieşti într-o lume de gânduri…

Uneori, gândurile capătă culoare: albe – atunci când ceea ce a mai rămas din puritatea copilăriei reînvie în noi, chiar pentru o clipă, verzi – în momentele în care ne readucem aminte să ne aplecăm asupra naturii, roz – aşa de rare într-o lume întunecată şi negre – în momentele în care tot spectrul de gânduri se contopeşte într-o realitate, din ce în ce mai crudă.

Alteori, gândurile au gust. El poate fi dulce dacă zumzetul amintirilor lasă în viaţa ta o urmă de miere sau poate fi amar atunci când neputinţele sau neîmplinirile disperă în trecerea inexorabilă a timpului.

Gândurile sunt, uneori, vesele sau triste, mobile sau statice, dureroase sau liniştitoare, grele sau uşoare, dar, întotdeauna, se personifică în simţuri.

Ele nu pot şi nu vor fi, niciodată, abstracte.

Odată ce fiinţa umană este aruncată, atât de dur, printre hăţişurile vieţii, gândurile îşi revendică un teritoriu spiritual, hărăzit, întotdeauna, numai lor.

Primul ţipăt al copilului este, în acelaşi timp, un final al unor gânduri trecute, dar şi un ţărm al oceanului ce se întinde în faţă-i.

Îngândurat, treci prin viaţă ajungând la gândul final. Atunci, te gândeşti la ce a însemnat viaţa ta. Pentru cine?

Pentru prieteni, existenţa ta nu va reprezenta decât nişte gânduri comune.

Pentru neprieteni, nu va însemna nimic.

Pentru societate, nu vei fi decât un element al unei populaţii statistice în care gândurile tale nu se pot cuantifica.

Pentru tine, viaţa va fi fost o apă de gânduri…

Gând după gând şi ajungi mereu la întrebarea: care ţi-a fost gândul călăuzitor?

Ca să obţii însă răspunsul la această întrebare trebuie să ai o călăuză în gândurile tale.

Cum poţi însă afla cine te călăuzeşte?

Şi nu poţi ieşi niciodată din acest cerc…

Gândurile vin, gândurile pleacă…

Gândurile…

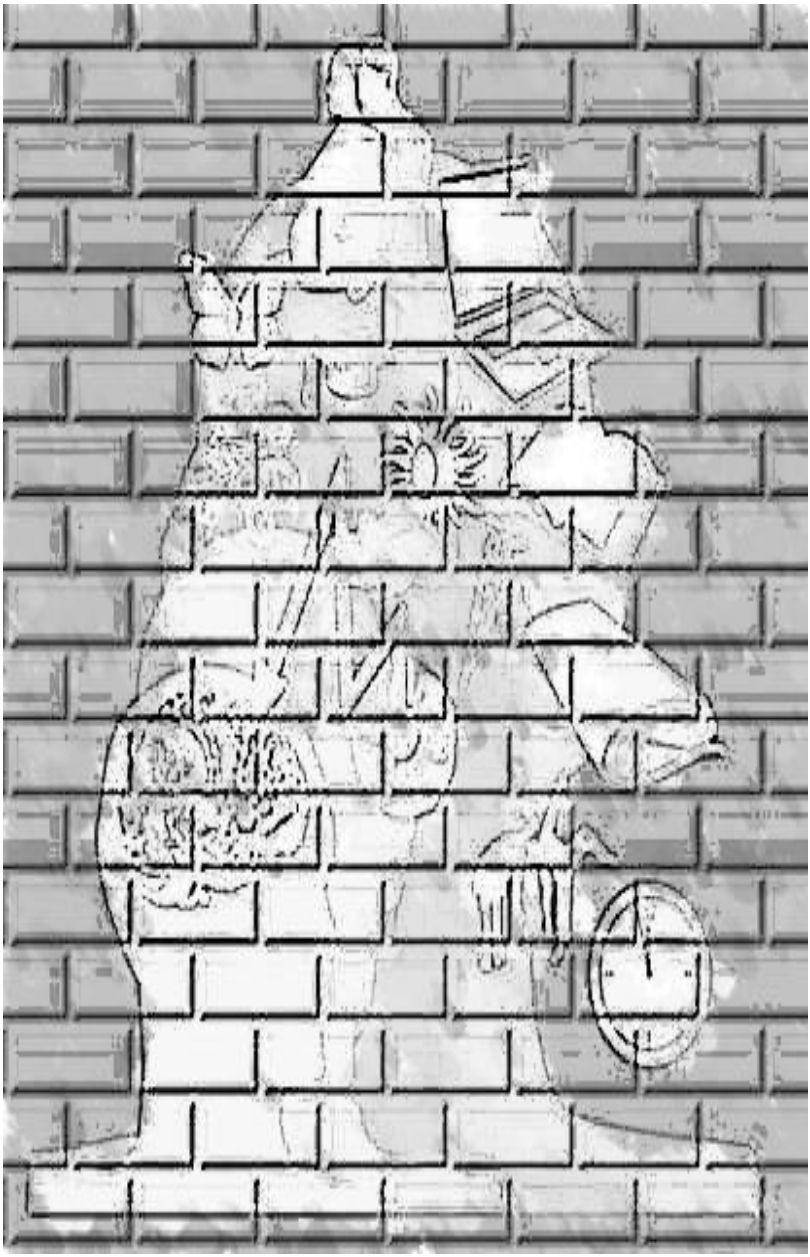

VÂNĂTOARE DE IUBIRE

Vă voi povesti o întâmplare ce a avut loc demult…

Este aşa de veche… Mai veche decât civilizaţia (oare ce altceva înseamnă civilizaţia decât estomparea sentimentelor, reîntoarcerea paradoxală la primitivism), la fel de veche ca şi primul om…

A fost odată un vânător… Trăia liber prin pădurile lui, lipsit de constrângeri, fără un ţel precis, fără un scop anume… Singura lui dorinţă era de a-şi asigura traiul zilnic şi de a putea astfel apuca ziua de mâine.

De ce?

Pentru ca a doua zi să vâneze iar, pentru a apuca a treia zi şi tot aşa până va trece dincolo.

Era aşa de sigur că la ziua judecăţii va fi neprihănit. În fond ce făcuse rău? Vânase doar pentru a-şi asigura existenţa.

Era aşa de fericit atunci când vâna o căprioară… Avea remuşcări doar câteva clipe atunci când o vedea aşa de nevinovată… Dar apoi, se bucura de ospăţul copios şi visa apoi la clipa când va mai vâna o alta.

Era singurul vis pe care-l avusese în viaţă…

Zilele treceau, iar el era tot mai fericit. Învăţase să numere. Oare cine îl învăţase?

Era aşa de simplu acum: o căprioară, două căprioare…

Dar ziua aceea, despre care vreau să vă vorbesc, veni…

Se plimba nestingherit prin acea pădure pe care o ştia pe dinafară. La un moment dat văzu o poieniţă. De unde apăruse ea n-a ştiut niciodată…

În locul acela fuseseră dintotdeauna copaci.

Dintotdeauna, odată cu Universul…

Erau primii copaci ai acestei lumi. Ei nu puteau muri niciodată. Însuşi Universul se sprijinea pe ei…

Şi totuşi, în acea zi, copacii nu mai erau… Îl cuprinse un sentiment de teamă să se apropie de acea poieniţă. Lui, care nu se temuse niciodată…

Oare nu se va prăbuşi Universul peste el? îşi învinse frica. În fond, dacă Universul se va prăbuşi, la judecata finală, el nu va fi pur? De ce să se teamă atunci?

Urmară câţiva paşi temători, apoi se iuţiră şi încet, încet, totul se

transformă într-o fugă disperată. Poienița se mărea și o lumină puternică venea dinspre ea. În momentul în care ultimul copac își luă rămas bun de la el, rămase împietrit. Cuvintele încă nu se inventaseră (și nici nu se vor inventa vreodată) pentru a descrie frumusețea acelui loc. Florile nu erau flori, ci numai simțiri, iarba nu era iarbă, ci numai undă.

Probabil intrase în alt Univers, dar el era atât de material, atât de real…

Se așeză și pentru prima dată începu să visesze. Se uită în urmă la pădurea în care trăise până atunci. Și dacă până în acel moment fusese fericit, își dădu seama de tragismul condiției lui, în fond al întregii omeniri (oare nu el era singurul?).

Nu văzuse niciodată cerul, nu văzuse niciodată acele neinventate flori… Închise atunci ochii pentru a-și fixa pentru totdeauna în minte acel peisaj.

Și sufletul lui, atât de mic până atunci, se umplu de simțire…

Deodată, simți o inimă bătând lângă a lui.

Deschise temător ochii și văzu cum pe pieptul său se așezase cea mai frumoasă ființă din câte puteau exista. Era o mică pasăre, atât de mică încât o puteai vedea numai cu forța spiritului. Toate culorile curcubeului se scurseseră în penele ei. Nu cânta, nu se mișca, se simțea numai bătaia puternică a inimii ei…

Stătură, astfel, nemișcați clipe întregi…

Câte?

N-a știut niciodată (matematica nu a descoperit niciodată ce este după infinit).

În fond, ce înseamnă o clipă? Pentru unii poate însemna doar o clipă, pentru alții o privire, o atingere, un simplu gest. Pentru aleși, însă, poate fi totul…

Și deodată începu sfârșitul…

Inima lui începu să bată atât de tare, încât mica pasăre se sperie și își luă zborul. Se uită o clipă cu o privire speriată către el, parcă spunându-i: ce ți-am făcut, doar am vrut ca inima mea să bată la fel de tare ca a ta?

Vânătorul întinse mâna ca să o prindă, să fie pentru totdeauna numai a lui. Dar ea se înălță tot mai mult și începu să se piardă în depărtări. El începu să alerge după ea, din ce în ce mai tare. Ieși din poieniță și cerul dispăru. O simțea însă în apropierea lui, dar nu o mai

putea vedea.

Alergă, alergă zile întregi, luni, ani…

Într-o bună zi, obosi…

Şi atunci, se îndreptă către poienița unde o întâlnise prima şi singura dată, în speranţa că o va mai vedea vreodată.

Dar poienița dispăruse. În locul ei erau numai copaci. Aceiaşi copaci care fuseseră dintotdeauna. În disperarea care-l cuprinse începu să se îndoiască de tot, de tot ce fusese. Probabil că întotdeauna fuseseră numai copaci, probabil că visase. Era însă acum mult mai bun, mult mai curat în suflet. Nu mai putea vâna căprioare, nu mai putea omorî nici măcar un gând…

Şi adormi într-un târziu… Un somn greu, final…

Lângă el, creştea însă o floare care de fapt nu era floare…

DULCE PRECUM COLIVA E
REPARTIŢIA PATRIEI…

Amfiteatrul era prea mare pentru absolvenţii facultăţii de matematică, dar prea mic pentru suma destinelor ce aveau să fie hotărâte în acea zi.

— Victor Lăzărescu, unde doreşti să fii repartizat într-unul din locurile ce au mai rămas disponibile?

Nu-i venea să creadă… Liceul din comuna X, pierdută undeva în Bărăgan, nu fusese revendicat de nimeni!

Tremurând de emoţie, dar şi cuprins de panica surprizei, de-abia bâigui numele liceului.

— Felicitări Victor şi mult succes în viitoarea carieră de profesor!

În acele vremuri, absolvenţii universităţilor erau repartizaţi, obligatoriu, într-unul din locurile de muncă vacante, aruncate peste tot cuprinsul patriei. Marea majoritate a studenţilor proveneau din oraşe. Disparităţile regionale, precum şi cele dintre sat şi oraş, conduceau către o polarizare a societăţii, din ce în ce mai accentuată. Oraşele furnizau, în cea mai mare proporţie, viitorii intelectuali, iar satele se dezintegrau, puţin câte puţin, copiii lor întorcându-se din ce în ce mai rar pe meleagurile natale.

Pentru a se asigura, totuşi, un minimum de educaţie copiilor din mediul rural, pe la mijlocul deceniului al nouălea al secolului trecut (vai ce bătrân te poţi simţi când păşeşti pragul dintre veacuri) se luase decizia ca principalele oraşe din România să fie închise. Acest lucru nu însemna altceva decât faptul că orice absolvent al unei universităţi trebuia să lucreze cel puţin trei ani într-o localitate mică, de regulă sat sau comună.

Victor avusese neşansa de a se naşte într-unul din acele mari oraşe. Nu avea nicio rudă sau măcar, acolo, vreun cunoscut la ţară.

Atunci când se afişaseră locurile ce urmau să fie repartizate, avusese mari emoţii. Se uitase pe harta României şi marcase, după îndelungi analize, locurile pe unde „trecea măcar trenul”. Erau foarte rare acestea, iar marea lor majoritate se aflau în ţinuturi prea depărtate pentru a fi acceptate.

Comuna X se afla la numai o oră de mers cu trenul din oraşul

unde locuia. Nu credea că ar fi putut prinde o repartiţie acolo. Şi totuşi, se întâmplase!

Luă bucata de hârtie pe care i-o înmână profesorul responsabil cu dirijarea absolvenţilor şi plecă fericit. Simţea că norocul îi surâsese ca de atâtea ori în viaţă.

În prima zi de toamnă plecă de acasă pentru a se prezenta la post. Se urcă în trenul, murdar şi supraaglomerat, ce trebuia să-l ducă spre liceul visurilor sale.

Uitându-se absent spre grupul de muncitori ce jucau înfocaţi „şeptică", gândurile îi fugiră spre viitorul loc de muncă. De-abia aştepta să vadă feţele curioase ale copiilor atunci când le va povesti despre geometria greacă sau îi va plimba pe tărâmul infinitezimalelor.

Trenul se opri, cu un scrâşnet ce-i răscolea amintiri dureroase de pe un scaun stomatologic. Coborî cu grijă direct pe iarbă. Peronul era prea scurt, iar el se urcase, undeva, la ultimul vagon.

Habar nu avea încotro să se îndrepte. Se uită cu atenţie, de jur-împrejur şi constată că în faţa sa se desfăşura o singură stradă. Plecă şi el, în urma celorlalţi, privind pe deasupra capetelor plecate de gânduri.

Liceul era o clădire fără personalitate, aşa cum puteai întâlni în orice parte a ţării. Mai mult de jumătate din şcolile din România erau identice. La fel ca acesta fuseseră şi şcoala primară, apoi cea gimnazială, culminând cu sediul liceului său din oraşul adolescenţei.

Găsi imediat, nici nu se putea altfel, cabinetul directorului. Acesta, însă, nu sosise la liceu. „Normal, se gândi el, e doar ora 7 dimineaţa". Pe rând, începură să apară, viitorii colegi de cancelarie. Erau oameni cumsecade, unii care se împăcaseră cu soarta, iar alţii mulţumiţi de nişte destine ce s-ar fi putut scurge în alte părţi mai crunte.

Pe la ora 9 îşi făcu apariţia directorul. Intră în cancelarie, se întinse cu nişte mişcări ample ale braţelor şi, apoi, căscă lăsând să se vadă o dentiţie aproape perfectă.

— Bună ziua, tovarăşi! Cred că v-a fost dor de mine!

— De-abia aşteptam să vă văd tovarăşe director, toată vacanţa m-am gândit la dumneavoastră, îi spuse unul dintre profesori, ce avea să devină, mai târziu, cel mai bun prieten al lui Victor.

— Iar ai început cu ironiile, tovarăşe Nicolae? În primul rând, nu te-am văzut nicio zi pe la şcoală în perioada vacanţei. Ai avut tupeul să

laşi câţiva elevi corigenţi şi nu ai venit nicio zi ca să îi pregăteşti în vederea examenului.

Nicolae se enervă instantaneu. Întotdeauna fusese ţinta atacurilor acestui individ, iar situaţia avea să se repete identic în toate zilele ce aveau să urmeze. Directorul impunea tuturor cadrelor didactice care aveau obrăznicia să lase elevi corigenţi, să vină pe perioada vacanţei pentru a-i pregăti în vederea promovării examenului ce se desfăşura, întotdeauna, în prima zi a lui septembrie. Copiii nu veneau niciodată la aceste pregătiri, dar profesorul trebuia, cuminte, să-i aştepte timp de şase ore. Lacul din apropiere era, însă, mult mai tentant pentru aceştia. Din acest motiv, marea majoritate a profesorilor se adapta la faţa locului. Unii puneau, la sfârşitul anului şcolar, o serie de întrebări simple (cum se numeşte ţara ta, cât fac 2 şi cu 2 şi alte astfel de bazaconii) pentru a-şi găsi astfel o justificare laşă, în care nici ei nu credeau, pentru faptul că îi promovau. Alţi profesori îi condiţionau de efectuarea diferitelor munci în folosul liceului, ca un şantaj, profitabil de ambele părţi.

— Tovarăşe director, de câte ori am venit, dumneata erai acasă şi dormeai. De supărare, am plecat, de fiecare dată, acasă.

— Nu fi insolubil Nicolae! Te voi reclama Inspectoratului şcolar pentru ofensă adusă conducerii liceului!

Directorul avusese o ascensiune prodigioasă.

În tinereţe, urmase cursurile unei şcoli profesionale de tractorişti, apoi o şcoală de maiştri în acelaşi domeniu. După cursurile serale ale liceului unde era şi secretar de partid, urmaşe o facultate numai de el ştiută. Culmea era că, pe baza unei „invenţii", pe care gurile rele spuneau că o deturnase din alta, devenise şi „doctor în tractoare". Lipsa unei culturi generale îşi punea însă amprenta atât asupra vocabularului (insolubil în loc de insolent, telectual ca antonim pentru intelectual etc.), cât şi asupra comportamentului şi aversiunii faţă de intelectuali. Se mândrea că plecase de jos şi ajunsese acolo unde „voi nici măcar nu o să visaţi vreodată să ajungeţi".

Nicolae avea perfectă dreptate. Directorul locuia într-o casă situată în curtea liceului, la mai puţin de 20 metri de intrarea în acesta. Cu toate că era foarte aproape, întotdeauna întârzia, pretextând diferite motive. Ochii lipiţi de somn sau căscatul insolent îi trădau, mereu, adevăratele cauze ale absenţei. Nu aceeaşi atitudine avea şi faţă de personalul didactic. Dacă unul dintre profesori întârzia chiar şi un

minut era aspru admonestat şi, de cele mai multe ori, sancţionat.

„Discuţia" dintre cei doi, se termină brusc. Directorul anunţă mobilizator: „Hai, toată lumea la muncă acum!" şi plecă nervos.

Pe Victor nici nu îl băgă în seamă. Era doar unul dintre intelectualii ce aveau să-i stea pe cap în anii care vor urma.

Examinarea corigenţilor începu fix la ora 10. Nicolae, de asemenea profesor de matematică, îl invită ca să meargă cu el.

— Haide să-ţi arăt „podoabele" ce-ţi vor fi elevi în anii următori!

Victor, puse cu grijă în geantă, monografia despre aplicaţiile matematicii în teoria relativităţii. Îşi luase cu el, pe tren, dar şi pentru eventualii timpi morţi, o carte ştiinţifică pentru a-şi păstra „forma din facultate". Nu avea să mai repete, din acel moment, acea „greşeală".

În clasă, erau trei indivizi murdari, cu unghii negre şi păr slinos, pe care numai apa lacului îl mai clătea din când în când. Nu se ridică niciunul în picioare la intrarea lui Nicolae.

— Da, da, şedeţi, le spuse, ironic, acesta. Aveţi, măi, cu ce să scrieţi?

— Dar de ce ne-a chemat la şcoală, tovarăşu'?

— Păi aţi rămas corigenţi, măi deştepţilor!

— Da? se mirară, într-un glas aceştia. Dar am venit de multe ori la şcoală!

Nicolae se prefăcu a nu auzi şi le dădu câte un pix şi o coală de hârtie.

— Scrieţi-vă, măi, numele şi apoi „Examen de corigenţă la matematică".

Elevii scriseră, „ordonat", începând din partea de stânga sus a paginii şi coborând ameţitor către dreapta-jos, numele cu litere de tipar.

— Ia să văd, măi. Tu ce ştii, din toată matematica de clasa a X-a?

— În afară de ecuaţii?

— Nu, şi cu ele!

— Păi, nimic!

— Dar ecuaţiile?

— Păi nu le ştiu!

— Dar de ce ai spus „în afară de ecuaţii"?

— Aaa, aşa mi-a venit!

Dându-şi seama că nu are scăpare din acest dialog „telectual", Nicolae le dădu nişte adunări de efectuat.

Plecară apoi, înapoi, în cancelarie. Nicolae scoase catalogul şi le trecu notele de la examen. Câte un cinci de fiecare.

— Ce faci, nu le corectezi lucrările?

— Chiar crezi că o să am ce corecta? Aşteaptă să le „termine" şi o să vezi.

Nicolae, ca şi în zilele ce aveau să urmeze, nu greşise.

— Hai acum să mergem pe la casele noastre. Ne-am terminat treaba pe ziua de astăzi, spuse la un moment dat.

Îşi strânseră lucrurile cu grijă şi ieşiră agale pe uşa liceului.

După acea dimineaţă, mai urmară încă o mie. Începuse să meargă şi el, în rând cu ceilalţi, cu gândurile colcăind prin capul plecat…

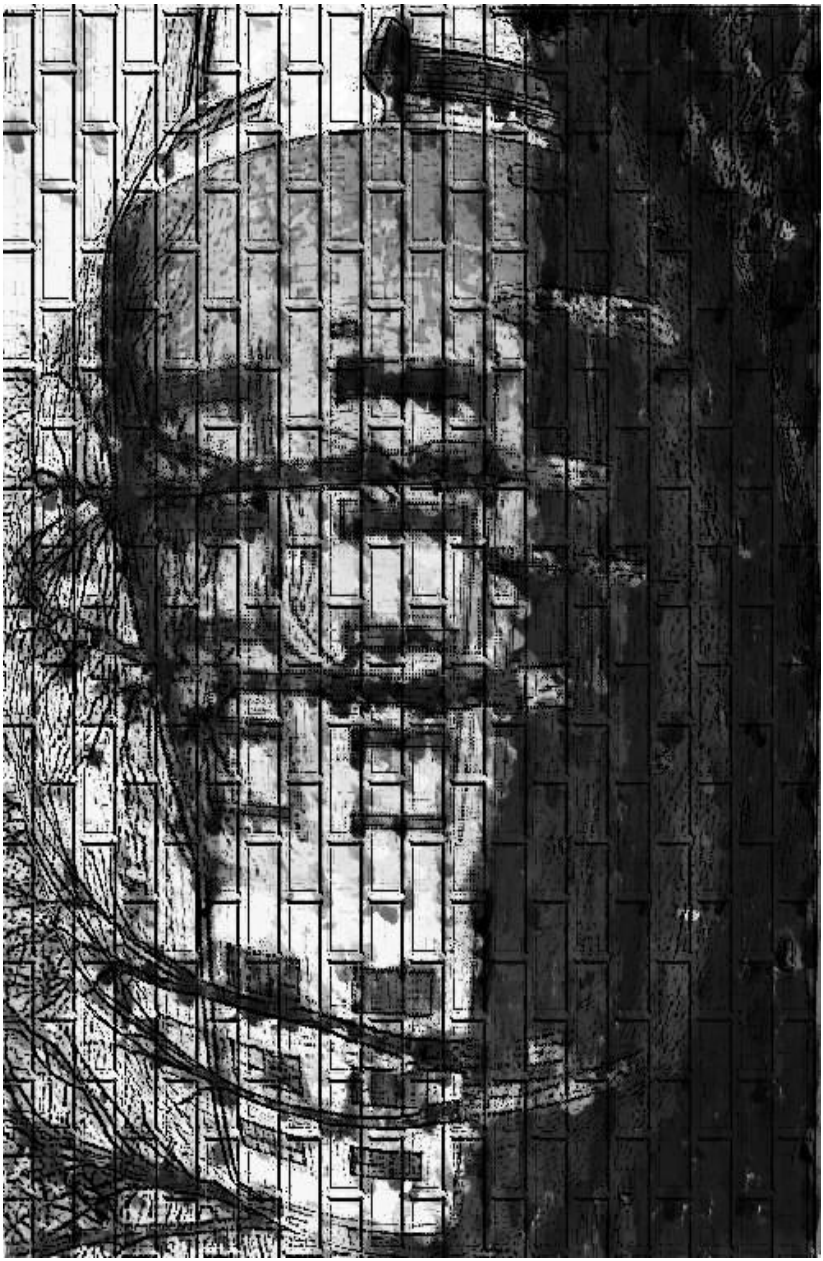

MOARTEA CA O DOBÂNDĂ
În memoriam…

Dimineaţa, la ora 7, am murit…

Totul a început într-o dimineaţă mohorâtă de septembrie. Mă trezisem, ca de obicei, la ora 6, gata de lucru. Eram contabil – o muncă atât de monotonă şi total lipsită de satisfacţii – la mai multe firme. Nu îmi plăcea, dar trebuia să o fac. Ieşisem la pensie de vreo câţiva ani şi trăiam ca orice om după ce îşi vede viaţa împlinită. Nu mai ceream mult de la viaţă, dorindu-mi măcar să mai reuşesc odată să văd muntele. Fusesem, demult, parcă prea demult, la munte, cu fiul meu. Am stat acolo numai câteva zile, prea puţine zile, dar a fost extraordinar. Eram doi bărbaţi (ei, hai să zicem un bărbat şi un bărbăţel – avea numai 12 anişori) care încercau să exploreze tărâmuri numai de ei ştiute. Aventura se terminase repede, din cauză că şeful meu (Doamne, cât am urât şefii, dar tu ştii asta acum!) mă chemase urgent la serviciu pentru un lucru foarte important: un salariat rămăsese în stradă cu soţia şi cei trei copii proferând ameninţări contra conducerii întreprinderii. Directorul, ca de obicei, un dobitoc numit de Partid, era incapabil de a dezamorsa situaţia. Începuse prin a-i spune amărâtului tot felul de sloganuri, apoi trecuse la ameninţări, dar „insurgentul" nu voia din capul locului să accepte să trăiască cu familia într-un subsol de bloc unde i se oferea o slujbă de cazangiu la centrala termică. A trebuit să vin şi să-l îmbunez pe tavarâşci, sugerându-i că erau o mulţime de case libere unde nenorocitul putea să-şi ducă „copiii săraci şi sceptici ai plebei proletare".

Important era că-mi terminasem concediul. Primul şi ultimul concediu…

Au trecut mulţi ani…

Pentru marea majoritate dintre dumneavoastră sunt mulţi. Pentru mine au fost o clipă…

Între timp, fiul meu se căsătorise, avea doi copii, pe care îi consideram ca şi pe ai mei.

Erau bucuria vieţii mele şi năzdrăvăniile lor îmi umpleau sufletul.

Şi a venit acea dimineaţă mohorâtă de septembrie…

Mă apucasem de lucru, învârtind în acel joc, repetitiv şi fad,

conturile unei firme (Doamne, ce urât cuvânt: firmă! De parcă ţi-ai dedica viaţa unei bucăţi de mucava pe care sunt încrustate litere de o şchioapă: S.C. Hapsânu şi, obligatoriu, IMPEX S.R.L., chiar dacă acela vinde flori într-o piaţă de mahala…).

M-am pomenit atunci cu fiul meu, în preajmă-mi…

— Tată, vreau să-ţi spun ceva foarte important!

— Spune Antoniu, ce este?

— Tată, voi divorţa!

În acel moment (eram un om ce mă consideram foarte stăpân pe mine), am aruncat stiloul pe care-l primisem acum mulţi ani de la fiul meu.

— Nu pot să cred acest lucru! De ce?

— Am găsit pe altcineva! Am găsit persoana care-mi va oferi tot ceea ce Cleopatra nu mi-a dat niciodată!

— Dar cum se poate? Voi v-aţi înţeles, ÎNTOTDEAUNA, extraordinar! Mereu m-am lăudat tuturor prietenilor, că un cuplu ca voi este rar! Cum se poate? Nu pot pricepe asta! Înţelegi? Spune-mi că înţelegi!

— Te înţeleg tată, dar decizia este irevocabilă!

Mi-am dat seama, în acel moment, că totul este sfârşit…

Îl crescusem, în spritul fermităţii deciziilor. Îi spusesem mereu: „Fiule, de câte ori vei avea de luat o decizie să te gândeşti mult înainte! Dar, odată ce hotărârea a fost luată, luată rămâne!”

Asta a fost totul!

Din acel moment a început calvarul!

Vedeam cum uneori era fericit, alteori sufeream cumplit când simţeam că nu este totul în regulă.

Era mândru şi nu-mi spunea niciodată ce îl frământa. Vedeam cum tânjeşte după cei doi micuţi şi, zi de zi, lacrimile îmi inundau sufletul…

Paradoxal, relaţia dintre noi se strânsese.

Discutam acum, vrute şi nevrute, ocolind, în permanenţă, ceea ce durea.

Eu nu voiam să-i amărăsc sufletul, el nu voia să şi-l descarce.

Trecut-au astfel luni şi ani…

Ne obişnuisem deja cu acest compromis perpetuu, cu acest paradoxal „provizorat permanent”.

Uneori, mi se părea că amărăciunea nu va mai dura decât clipe,

dar acestea se multiplicau, se dilatau, până când se metamorfozau în zile, luni, ani…

Într-o noapte, m-am simţit foarte rău şi am plecat la spital. Fiul meu a rămas alături de mine…

Deodată, am avut o viziune…

În faţa mea, a apărut o femeie îmbrăcată complet în negru, care mi-a spus: „De acum o să fii liniştit. Totul se va rezolva. Problemele tale se vor sfârşi!”

Am vrut să-i spun asta băiatului meu, dar în acel moment, mi-a spus, parcă ghicindu-mi gândurile: „Lasă tată, vorbim mâine! Odihneşte-te!”

Este ora 7 şi 1 minut.

Îmi este bine?

Îi este bine?

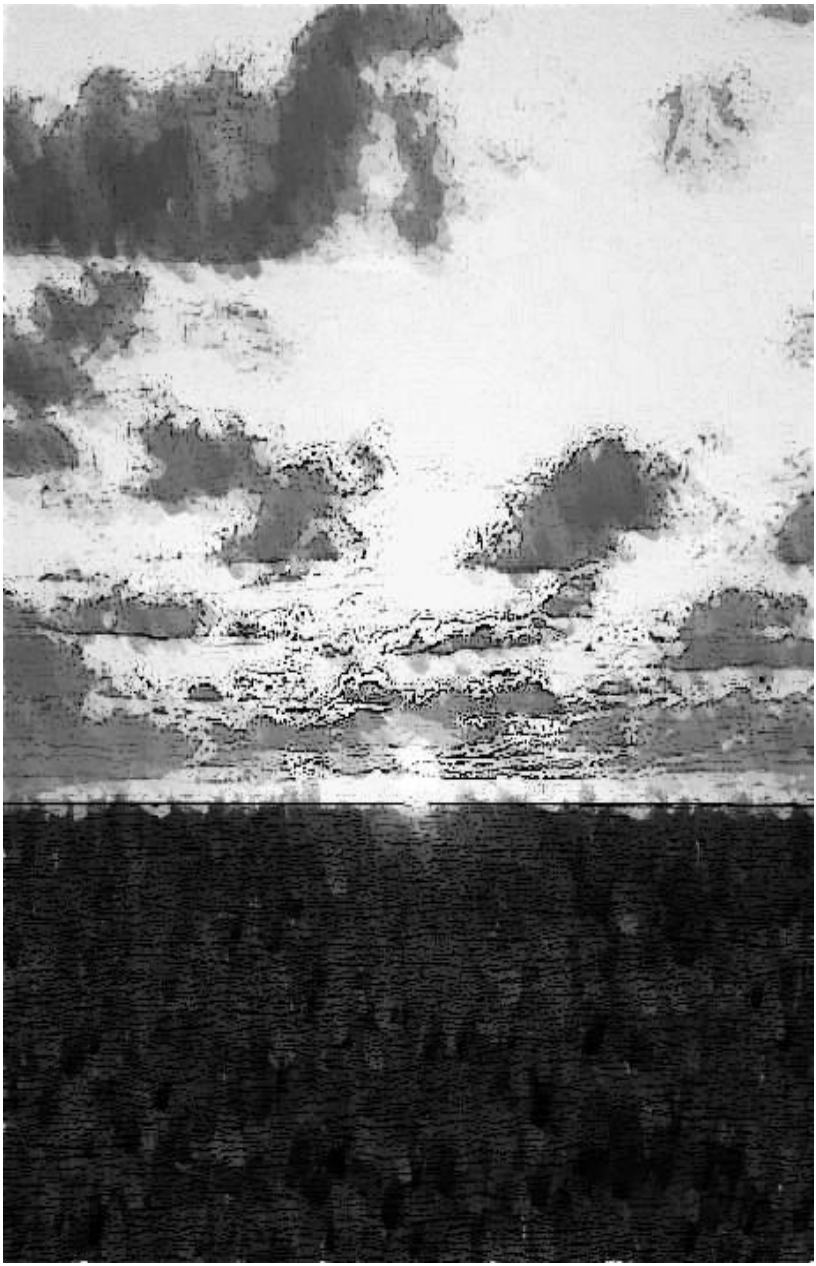

BIROUL

De mult timp, Profesorul nu mai găsea nicio satisfacţie în munca sa.

Terminase facultatea acum 40 de ani şi îi trecuseră prin faţă zeci de mii de studenţi. De câţiva ani, însă, generaţiile deveneau, parcă mult mai absente, mai dezinteresate.

Preda un curs de istoria matematicii.

La început, pusese accent mai mult pe realizările marilor savanţi, pe influenţa acestora asupra dezvoltării umanităţii, în general. În timp, observând cum auditoriul scade sub pragul critic al unei culturi decente, îşi deplasase discursul spre aspecte inedite din viaţa acestora.

Nu mai vorbea despre rezolvabilitatea ecuaţiilor algebrice soluţionată de Evariste Galois ci, mai degrabă, de ultima noapte a sa în care acesta murea la capătul unui duel. Familia Bernoulli, cu opt mare matematicieni desfăşuraţi pe mai bine de un veac şi jumătate, era aproape aplaudată la scenă deschisă atunci când făcea referire la micile intrigi dintre Johann şi fiul său Daniel sau divergenţele avute cu fratele său Jacob.

În ciuda acestor insatisfacţii, prelegerea sa era captivantă. Se închidea în sine însuşi şi vorbea unui auditor imaginar, interesat, ce-l ataca în permanenţă cu întrebări. Răspundea adesea acestora, cu voce tare, într-o duplicitate tacită cu Alter Ego-ul lui.

În acea dimineaţă, se trezi, ca de obicei, la ora 6. Îşi turnă tacticos cafeaua într-o imensă cană, ce, cu puţină imaginaţie, putea ţine loc şi de ulcior. O „asezonă", ca întotdeauna, cu prea multe ţigări. Cele cinci minute de tuse tabagică erau semnalul că ritualul de dimineaţă se încheiase.

Se îmbrăcă tacticos, având grijă să lase ultimul nasture de la cămaşă descheiat. Era felul său de a se revolta contra unei lumi construite numai din convenţionalisme. Îi repugnau scrobiţii, cum îi numea el. Indivizi, ce cochetau toată viaţa cu nulitatea, vedeau într-un nod neglijent de cravată sau într-un nasture descheiat o lipsă de decenţă, imaturitate sau, în cel mai fericit caz, o extravaganţă privită cu o bovină superioritate.

Îi numea „cretinei"… Adesea, îi venea să le recite eminescienele

versuri: „Ai noştri tineri la Paris învaţă / La gât cravatei cum se leagă nodul, / Ş-apoi ni vin de fericesc norodul/ Cu chipul lor isteţ de oaie creaţă”. Tragedia era că, de multe ori, aceşti „cretinei” aveau putere de decizie. Ei erau cei ce stabileau direcţiile de cercetare, trasau o parte din liniile directoare ale instituţiilor. Pe scurt: ei făceau Legea…

Plecă la facultate pe jos. Îi plăcea mersul în aer liber, pe ger sau pe caniculă, pe ploaie sau pe viscol. Nu putea înţelege aparatele acelea, ce apăruseră de câţiva ani, cu benzi mergătoare sau biciclete statice. Tinerii stăteau ore întregi în faţa televizorului sau DVD-playerului, ascultând cine ştie ce muzică dobitoacă, învăţând versuri „cumplite”. Meditau apoi, în faţa unor cutii de bere însoţite de hamburgeri, la filosofia vieţii, indusă de versuri ca: „Te-am văzut, eşti frumoasă / Hai la mine acasă / Nu e părinţii acasă / Mor cât eşti de arătoasă”. Obosiţi după analiza literară a acestora, dar şi în urma ghiftuielii, se apucau să „tragă de fiare”. Finalul zilei îi găsea, apoteotic, în faţa computerului, stând pe chat:

— Cum mai stai, bă?

— Naşpa!

— Ei, na…

— Bă, îţi zic…

— Ce?

— E k dracu’ aia.

— Ei, na…

— Zgură, să n-am parte de…

„Dialogul” continua până la ore avansate din noapte…

Ajunse după vreo jumătate de oră. Se uită la avizier. De când era profesor nu fusese nicio zi în care să nu se uite la avizierul acela, mereu prăfuit şi uitat parcă într-un capăt de culoar. Acolo, cineva necunoscut, stabilea sarcinile didactice pentru acea zi. Mai erau şi alte anunţuri, de care, de obicei, nu era interesat. Trecea apoi, aparent absent, mai departe. Nu observase niciodată că, lângă avizier, era o uşă ciudată, mai îngustă parcă decât altele, pe care scria atât „Biroul”.

În acea dimineaţă avea examen. În sală îl aştepta, surâzător sau mai degrabă insolent, un singur individ. Nu se miră deloc de absenţa celorlalţi.

— Eu sunt, domnule profesor… Mă numesc M!

— Ştiu…

Cuvântul „profesor” fusese rostit ciudat. I se păruse, o clipă, că

suna, în acelaşi timp, contestatar, dar şi provocator.

Nu-l văzuse niciodată pe acela, dar îi simţea permanent prezenţa. Ştia că, într-o bună zi, va veni la examen. La acel examen.

— Poftim subiectul, domnule.

— Mulţumesc, domnule profesor (din nou aceeaşi pronunţie stranie), îl am demult… Vă rog, citiţi ce am scris „deja".

Nu se miră nicio clipă. Începu să citească, la început oarecum absent, dar apoi din ce în ce mai atent.

Pe acele pagini, erau anii săi petrecuţi în facultate. Primele file erau pline de realizări: articole ştiinţifice, cărţi, simpozioane, prelegeri memorabile, şedinţe la care luase cuvântul şi multe, multe altele. De la o vreme, însă, paginile erau umplute, repetitiv şi obsedant, cu: „… monotonie, monotonie, monotonie…"

Nu termină de citit, deoarece ştia ce urmează…

— Acum ştiţi, nu, domnule profesor?

— Da.

Plecară împreună din sală. Mergeau tăcuţi, aproape lipiţi unul de altul, de parcă tindeau să facă schimb de existenţe.

În dreptul Biroului, auzi:

— Adio, domnule profesor!

— Adio!

Uşa se deschise, individul dispărând de parcă nici nu ar fi existat vreodată.

Nu fu curios, nici măcar pentru o clipă, să arunce o privire înăuntru. De altfel, din acel moment, uşa nu s-a mai închis niciodată.

Ca de obicei, trecu absent, pe lângă avizier. Nu aruncă nicio privire către acesta. Pentru prima dată în viaţa sa ştia dinainte ce scrie.

Într-un colţ al acestuia, pe o hârtie îngălbenită de vreme, scria: „Examenul de istorie a matematicii se va desfăşura cu profesorul M".

Plecă din facultate, urmând acelaşi ritual al plimbărilor zilnice. Nu se grăbea, cum, de altfel, nu se mai grăbea de mulţi ani.

Deodată, se opri în faţa unei vitrine în care trona o imensă oglindă. Îşi închise grijuliu nasturele rebel şi îşi strânse nodul la cravată.

Acum, o putea face: nu mai exista pentru societate…

DIRECTORUL

Tybalt Popescu era, de când se ştia, director…

N-ar fi conceput niciodată să fie altceva. Terminase o facultate inginerească, nu contează ce anume. Fusese, printre altele, directorul unei firme de comerţ, apoi al unui abator de păsări, managerul unei firme de transport de tip „maxi-taxi", iar acum, şef al unei firme de informatică.

Habar nu avea ce produce acea firmă, dar în fiecare zi era prezent în sala mare, compartimentată cu panouri de rigips, în care lucrau câţiva programatori tineri.

Până acum, totul îi mersese bine în viaţă. O singură dată rămăsese, timp de două luni, fără funcţie. Îşi întemeiase rapid, însă, un sereleu, al cărui unic acţionar era. Nu avea niciun obiect concret de activitate, totul figurând în acte numai la stadiu de intenţie. În schimb, îşi comandase câteva sute de cărţi de vizită pe care scria mare: „Diplomat inginer Tybalt Popescu – DIRECTOR". Nu avusese cui să-i dea, vreodată, o carte din aceea de vizită. Important, însă, că era pregătit… Şi se numea DIRECTOR!

Dimineaţa, atunci când sosea la firmă, mereu înaintea celorlalţi, îşi făcea o cafea tare. Nu suporta să o pregătească altcineva. Atunci când, la început, secretara i-a adus, zâmbitoare, una din faimoasele ei cafele nici nu a gustat-o. S-a uitat pe sub ochelari, mustrând-o din priviri şi spunându-i tăios: „Domnişoară, nimeni, dar înţelegi, nimeni nu a reuşit să-mi pregătească vreodată o cafea pe măsura mea. Numai EU ştiu cât de tare trebuie să fie, cât zahăr trebuie să aibă!". Secretara l-a privit mirată, a ridicat din umeri şi a plecat spunându-şi în sine: „ciudaţi din ăştia au mai trecut cu zecile pe aici…"

După ritualul preparării cafelei, se aşeza pe fotoliul directorial, amplasat undeva în mijlocul încăperii. Sala fusese reamenajată de el însuşi. Avea o formă pătrată, iar pe laturi se înşirau câte trei birouri despărţite între ele prin panouri. Biroul său era circular, cu o mică fantă ce-i înlesnea accesul. Toţi programatorii lucrau cu spatele la el, nevăzându-se între ei, dar putând fi controlaţi vizual de el în orice clipă. Spre biroul său, oricum s-ar fi rotit, apăreau imaginile a douăsprezece monitoare. Mai mult, de câteva luni, avusese geniala idee ca fiecare monitor să fie dublat de un proiector ce arunca imaginile pe

tot atâtea panouri amplasate imediat sub tavan.

Avea controlul absolut!

Când pe la ora 8 îşi făceau apariţia programatorii, aceştia îl salutau respectuos şi se îndreptau agale către locul lor de muncă. Îi privea cu o mină uşor dezaprobatoare, astfel că fiecare, după ce îşi deschidea calculatorul, se gândea dacă nu cumva a întârziat. Nu se întâmpla niciodată aşa ceva, dar el trebuia să le lase impresia că totuşi ceva nu e în regulă cu ei.

Pe parcursul celor opt ore de lucru, se întorcea din când în când către unul din ecrane şi privea cu mare atenţie. Programatorii îl simţeau şi, de fiecare dată, băteau mai nervos pe tastaturile calculatoarelor.

Privea atent, între noi fie vorba, habar nu avea ce se lucra acolo, iar la sfârşit rostea înţelept: „Hmmm…”

Atât spunea, de luni de zile, de când era director acolo.

Angajaţii, de fiecare dată, verificau totul încercând să descopere hibele programelor. Uneori, se întâmpla că mai erau depistate erori, alteori, în ciuda verificărilor, programele funcţionau perfect.

La sfârşitul zilei de lucru, deschidea iar gura: „Să mergem să ne odihnim, domnilor, după o zi grea!”

Toată lumea pleca obosită, urmărită însă, ca de obicei, de acea privire uşor dezaprobatoare şi plină de reproş, de parcă ar fi aşteptat ca cineva să spună: „Pot să mai lucrez peste program domnule director?”. Nu spunea nimeni nimic şi nici el nu a reproşat vreodată cuiva acest lucru.

Era un „mariaj” convenabil pentru toată lumea. Programatorii îşi îndeplineau sarcinile de serviciu, pe care şi le trasau şi asumau ei înşişi, iar el părea că ţine totul sub control.

Câteodată, era curios să afle, totuşi, ce lucrau angajaţii lui. Nu putea însă să-şi recunoască incompetenţa. Încerca să se gândească în altă parte şi atunci începea să privească în gol, acompaniat de două ori mai multe „Hmmm…”

Într-o dimineaţă, în acea dimineaţă, niciunul dintre angajaţii săi nu veniră la lucru. Strigă secretara, dar nici aceasta nu îi răspunse. Se panică uşor, aproape invizibil. Nu voia să fie văzut de vreo persoană aflată, întâmplător, în preajmă-i.

Aşteptă cam o oră după care se decise să se ridice de pe fotoliu. Se îndreptă către primul birou pe care-l văzu în faţă şi citi pe un bileţel

lipit pe ecranul monitorului: „Proiect terminat! Apasă orice tastă!” Se îndreptă către cel de-al doilea birou, al treilea şi văzu că pe toate monitoarele scria acelaşi lucru.

Apăsă deci un buton, la întâmplare, al uneia dintre tastaturi şi pe cele douăsprezece panouri mari apăru proiectat titlul proiectului: „Strategii de autoconducere în firmele viitorului”. Pe ecrane începură să se deruleze imagini ce prezentau diferite momente petrecute la locurile de muncă, de-a lungul întregii perioade de când fusese numit director. Singurul sunet pe care-l auzea era acel „Hmmm…”, moment în care toate monitoarele tremurau nervos. Vedea lungi şiruri de instrucţiuni şi cohorte de cifre ce umpleau, din ce în ce mai dens, ecranele.

În momentul în care toată sala fu cuprinsă de o adevărată isterie alfanumerică, brusc, aparatele se opriră.

Simţi o eliberare, dar nu putu să-şi explice de la ce.

Se îndreptă cu paşi uşori spre uşă şi aruncă o ultimă privire înapoi: „Hmmm…”

Ieşi în stradă, trase adânc aer în piept şi începu să se uite peste acoperişurile caselor. În zare se vedeau, de jur-împrejur, o mulţime de obiective industriale care-şi aşteptau noi DIRECTORI…

UMBRELE

Drumul pustiu ce-mi poartă paşii e presărat de umbre. Aş vrea să fiu singur, absolut singur în gândurile mele, dar umbrele îmi apar fantomatice în faţă.

Uneori sunt umbre mari care vor să mă strivească, alteori sunt unele aşa de mici încât se materializează numai în gândul meu.

Dar ce este oare o umbră?

Dacă este ceva material, de ce nu pot să o ating, să-i vorbesc, să-i spun: „Măi umbră, de ce mă urmăreşti? Haide, vino încoace, să ne aşezăm puţin pe marginea drumului şi să stabilim odată, pentru totdeauna, cine urmăreşte pe cine!”

Dacă o umbră este de natură spirituală, atunci de ce este aşa de puternică încât îmi striveşte sufletul?

Merg mai departe şi umbrele prind culoare…

Sunt umbre roz, dar şi umbre negre.

Sunt umbre clare, dar şi unele învăluite în mantia timpului…

Fug mai repede decât soarele încercând să-l prind deasupra mea. Reuşesc o clipă…

Ce este însă o clipă? Poate fi definită?

Am bănuiala că nici nu există aşa ceva…

Este poate doar o licenţă poetică…

Dar cum ar putea oare un cuvânt inventat să ne influenţeze viaţa? Nu suntem, în fond, robii unor clipe?

Cât durează, în sine, o privire, un gest, un gând, o idee?

Doar o clipă…

Printre umbrele sufletului găseşti puterea de a mai spune: O privire, un gest, un gând, o idee pot influenţa un destin!

Clipele vin, rămân prin ele însele şi apoi, indiferent de voinţa noastră, dispar pentru totdeauna!

Umbrele reapar, iar în amurg se sparg în mii de fragmente, amestecându-se, devenind şi mai neclare, reuşind să mă împresoare…

Încerc să zbor, să înving soarele încă odată, dar el, în înţelepciunea-i eternă cedează, lăsându-mă pradă nopţii şi visărilor lunii…

Mă opresc obosit după atâta efort şi aştept o nouă zi, alte umbre, alte clipe…

Mereu altele…

PRINTRE GUNOAIE

Nu mai ştia de când căuta printre gunoaie…

La început îi fusese tare greu. Rămăsese, într-o primăvară, fără slujbă din cauza unei altercaţii cu şeful lui direct. Individul îi ordonase să facă un fals, iar el nu acceptase. Sub pretextul reducerii de personal, din cauza cheltuielilor prea mari, fu într-o zi dat afară. Nu primi nicio explicaţie suplimentară şi nici măcar o minimă compensaţie.

Îşi pierduse nu numai slujba, ci şi locuinţa. Nu mai avea pe nimeni şi, de altfel, era prea mândru ca să cerşească un adăpost. Se aciuiase, pentru început, într-o casă părăsită. Fusese avariată din cauza unei explozii de gaze, iar locatarii mutaţi cine ştie unde. Era oarecum mulţumit pentru că în curte mai exista un vechi canal la care se putea spăla şi de unde putea bea apă. Primele luni mâncase numai pâine. Descoperise o adevărată voluptate în înfulecarea acesteia. Nu cumpăra decât pâine veche pentru că altfel, foamea nu i-ar fi dat ghes să se oprească.

Într-o zi, însă, micile lui economii se risipiră…

Până seara nu mâncă deloc. Mai avea rezerve din trecut. Slăbise, ce e drept, vreo 20 de kilograme, dar cum nu se mai ducea la lucru, nu avea nevoie de o aşa de mare energie.

După ce soarele apuse, îşi luă inima-n dinţi şi plecă aiurea prin oraş. În cartierul unde-şi găsise adăpost erau numai câteva blocuri suferinde, cu tencuieli căzute şi cu coşuri de fum ce ieşeau prin spărturi de pereţi. Se uită, cam cu scârbă, în primul tomberon ce-i apăru în cale şi văzu mai mult sticle de plastic ce duhneau a băuturi ieftine. Următorul tomberon, ce emana un miros pătrunzător de varză stricată, îl alungă definitiv de acolo.

Îşi aduse aminte, că în partea cealaltă a oraşului era un cartier modern, cu bloculeţe gen vilă de câte 3 – 4 apartamente. Se gândi că n-ar fi rău să încerce… Plecă deci şi nu după mult timp începu să meargă numai pe străzi lăturalnice. Lumea se uita la el dezaprobator, doamnele strângându-şi poşetele sub braţ, însoţitorii lor luându-şi căutături care mai de care mai fioroase.

Ajunse, în sfârşit, în faţa unei vile luminate puternic şi străjuită de doi lei din piatră. În faţă, o curte imensă se desfăşura într-o arogantă asimetrie. Se apropie cu o oarecare teamă şi văzu, lipit de

gard, tomberonul. Sub capacul acestuia găsi o adevărată comoară: o jumătate de banană foarte puţin stricată, două capete dintr-un salam uscat şi câteva coji de caşcaval tăiate atât de neglijent pentru stăpâni, dar atât de atractiv pentru el. Le puse repede în sân şi plecă repede, de parcă i-ar fi fost frică să nu îi ia cineva nepreţuita comoară.

În acea noapte mâncă pe săturate. Savură resturile de carne rămase pe sfoara ce legase salamul precum nişte spaghete milaneze, iar din caşcaval nu mâncă decât jumătate, căci cine ştie ce va fi mâine?

A doua zi, se prezentă în acelaşi loc şi începu să-şi diversifice meniul. Se ducea cu oarecare emoţii, iar uneori se simţea ca un adevărat boier. Oare ce bunătăţi mă vor aştepta la noapte?

Zilele se scurgeau fără prea mari evenimente…

Într-o zi găsi în tomberon un caiet de însemnări, rupt, dar nu îndeajuns cât să nu poată fi reconstituit. Era un jurnal al doamnei casei. Se duse la adăpostul unde îşi ducea zilele şi începu să citească. Acolo unde paginile erau rupte îşi lăsa imaginaţia să curgă. Citea despre problemele acesteia, despre cât de greu era să dea jos kilogramele adunate, despre indigestia pe care a avut-o la capătul unei îndelungate petreceri, provocată de un caviar mâncat prea lacom şi multe, multe altele.

Caietul era gros, iar scrisul femeii mărunt.

Zilele treceau, iar el simţea că este deja de-al casei. Intrase în micile intimităţi ale cuplului, le cunoştea deja toţi prietenii şi se bucura atunci când plecau în vreo călătorie, undeva, unde nici măcar nu visa să spere că va ajunge.

Doamna lui (aşa începuse să-i zică) era, de la un timp, tare nefericită. Soţul era mai mult plecat cu afaceri, iar ea se gândea, tot mai des, să-şi caute pe altcineva. Ar fi încercat, dar se temea de furia soţului. Şi apoi, dacă ar fi divorţat, ar fi rămas pe drumuri. Din ce ar fi trăit? I-ar fi lăsat probabil casa de la munte şi unul dintre autoturisme, dar, sigur, nu ar fi fost de ajuns.

Încet-încet, ajunse să se îndrăgostească de ea. Suferea împreună cu ea şi se bucura ca un copil când citea că îi este mai bine.

Începu, de la un timp, să nu mai vină noaptea. Pe la prânz, se aşeza lângă un copac aflat pe partea cealaltă a drumului şi aştepta. Voia să o vadă.

Se scurseră, astfel, zile întregi. Femeia nu apărea deloc nici măcar la o fereastră. Dacă este plecată din localitate? Dacă s-a

despărţit şi a fost alungată din casă? Dacă, Doamne fereşte, este bolnavă? Încet, îl cuprinse disperarea. Ştia că nu poate să sune la acea poartă şi să întrebe. Ar fi fost pe dată alungat şi, cine mai ştie, poate dat pe mâna poliţiei.

Renunţă la adăpostul din casa părăsită şi se mută, sub un pod ce traversa râul din apropiere. Nu mai putea suporta depărtarea. În plus, trebuia să fie dimineaţa, de cum răsărea soarele, în faţa casei. Dacă doamna lui pleca la ore matinale, cine ştie unde?

Într-o seară, se auziră ţipete în casă. Tocmai se pregătea să plece din faţa acesteia. Îndrăzni să se apropie de grilajul curţii pentru a auzi mai bine. „Să pleci, târfă, şi să nu te mai întorci niciodată aici!”

Primul imbold fu să escaladeze grilajul şi să se ducă să îi ceară socoteală individului despre vorbele acelea dure. Cum îi putea vorbi astfel doamnei lui?

Stătu însă o clipă şi avu revelaţia: dacă femeia pleca definitiv din casa aceea, atunci va putea fi pentru totdeauna a lui. O va lua de la început. Avea tăria să o ia… O va iubi cum n-a iubit-o nimeni până atunci şi o va respecta până ce el va muri.

O uşă se deschise şi o văzu…

Era atât de frumoasă…

Se îndrepta furioasă către ieşire. Părul blond îi cădea pe umeri ca o învolburată cascadă, din ce în ce mai învolburată.

Deschise poarta şi îl văzu…

Ochii ei erau…

— Dă-te la o parte vagabondule! Ce cauţi în faţa casei mele?

Îl îmbrânci, iar el nu simţi decât o puternică lovitură în moalele capului cauzată de unul din leii de piatră.

În timp ce un firicel de sânge i se prelingea din gură, un singur gând mai încerca să scape: „Oare ce culoare au ochii ei?”

POLITICHIE DE ALCOV

— Ce mai faci Miţo?

— Ce mai faci Sito?

În „leavingul familiar" (aşa cum îi spunea Miţa), adică acea cameră de părăsire a tuturor convenţionalismelor familiale, în acea zi, se întâlniseră două prietene vechi.

Miţa era diminutivul de la Maria. În cercuri alese i se spunea Mary, dar pentru prietenele foarte apropiate era simplu: Miţa. După cum spunea chiar ea însăşi: „prietenele ei era una: Sita". Ca şi în cazul Miţei, Sita nu era numele adevărat.

O chema Sanda dar, cum ar fi putut să facă altfel, se recomanda în societate „Sandy". N-a ştiut niciodată de unde sau cine i-a spus Sita. Poate în copilărie, vreunul din părinţi i-a bagatelizat numele marcând-o astfel pe viaţă, macăr între prieteni.

— Nu te-am mai văzut, soro, de un car de ani, spuse Miţa.

De fapt, nu se văzuseră de câteva zile, dar era, aşa, un fel de convenţie tacită de început de dialog.

— Ei, Miţo, am avut atâta treabă. Ştii doar cât sunt de ocupată toată ziua.

Amândouă femeile nu lucraseră niciodată. De fapt, pentru a respecta „adevărul istoric" (aşa cum îi plăcea Miţei să spună), fiecare avusese câte o tentativă în tinereţe.

Se angajaseră, cu mulţi ani în urmă, la o fabrică de confecţii. De fapt, chiar acolo se şi cunoscuseră. Nu rezistase, niciuna dintre ele, mai mult de o lună. Atunci când patronul le dăduse salariile pentru perioada lucrată, fuseseră tare indignate.

— Cum fă, atâta ne dă ăsta pentru cât am muncit pentru el?

— Da dragă, spune şi tu… La câte studii avem noi, ăsta ne exploatează ca pe nişte animale.

Astfel, a doua zi, îşi luară cărţile de muncă ce se vor odihni pentru totdeauna într-un sertar bine, prea bine dosit al unui dulap.

Şcoală nu aveau din cale afară. Fiecare terminase cele opt clase şi apoi începuseră cursurile unei şcoli profesionale. Miţa trebuia să ajungă croitoreasă, iar Sita coafeză. Se căsătoriseră amândouă, însă, prea devreme, la numai 16 ani.

Bărbaţii aveau slujbe bănoase şi le tratau ca pe nişte prinţese.

Este drept că, între timp, din cauza sedentarismului se cam „îngrăşaseră", fiind la un moment dat în situaţia de a fi mai uşor sărite decât ocolite. Soţii le iubeau însă şi niciodată nu le reproşau ceva.

Cu toate acestea, cele două femei, se plângeau una alteia cât sunt de ocupate. Cumpărarea unei simple pâini se transforma, uneori, într-o adevărată aventură, mai întotdeauna stresantă.

În acea zi, subiectul discuţiei era unul arzător: Guvernul demisionase! Tocmai anunţase la televizor.

De câţiva ani, Miţa era adepta înfocată a unei politici de dreapta, iar Sita a celei de stânga. Niciuna şi nici cealaltă nu pricepeau prea bine ce înseamnă treaba asta cu stânga sau cu dreapta. De fapt, hai să fim sinceri, nu pricepeau nimic.

Se uitau însă toată ziua la ştiri, atunci când, evident, nu erau telenovele captivante. Iar cum tot românul trebuie să facă politică, hop şi ele. La început, Miţa a fost cea care a lansat provocarea. I-a spus Sitei, la una din convorbirile lor, întotdeauna neterminate, că ea simpatizează cu „dreapta". Habar nu avea ce este asta, precum am mai spus, dar îi plăcea mai mult cum suna… De altfel, la mâna stângă, se tăiase odată rău cu un cuţit şi avea o mică cicatrice. De atunci nu mai suporta stânga. Sitei, fiindu-i indiferent, alesese stânga tocmai pentru a avea subiect de discuţie în contradictoriu (nu că ar fi gândit ceva diferit de cealaltă, dar aşa, ca să alunge monotonia).

Când începeau să discute politică, livingul devenea un adevărat parlament asiatic. Argumentele pro şi contra zburau cu repeziciune de la una la alta, slobozite printre două guri de cafea şi trei pufăieli din ţigaretele numite, cum altfel decât: „Parlament".

— Soro, degeaba spui că Guvernul ăsta nu a făcut nimic, spuse deodată Miţa. Tu nu vezi că ne-a băgat în Uniunea Europeană?

— Lasă-mă dragă cu argumentele tale! Le-am mai auzit! Şi ce crezi că o să trăim mai bine acum? Uită-te la japonezi.
Ei nu sunt în Uniunea Europeană şi nici nu cred că o să vrea să intre. Vezi ce bine o duc!

— Da dragă, aşa o fi cum zici tu, dar japonezilor cele pasă, au zidul ăla chinezesc ce îi apără. Pe noi acum, uite, o să ne apere „ale" asta de toţi: unguri, ruşi…

— S-o crezi tu! O să vezi tu cum, acum, o să vină toţi să ceară azil în România! Ce o să te mai faci dragă, când vânzătoarea de la pâine o să-ţi vorbească rusește, iar aia de la coafor o să te tundă ungurește?

Şi uite-aşa, discuţia continuă, cu afirmaţii tranşant emanate.

La un moment dat, apăru un moment de cumpănă. Amândouă fură de acord că politica tuturor Guvernelor de până atunci le-a împiedicat afirmarea. Miţa ar fi putut deveni o mare creatoare de modă, iar Sita o adevărată „hair-stylist" dacă Guvernele astea s-ar fi aplecat mai mult deasupra lor.

Se uitară o clipă, nedumerite, una la alta, conştiente de pericolul dispariţiei, din acel moment, a tuturor divergenţelor de opinii.

Din fericire, Miţa avu un moment de revelaţie şi spuse:

— Soro, a început de 5 minute telenovela cu Alfonso şi noi pierdem timpul vorbind despre ăştia! Schimbă repede canalul!

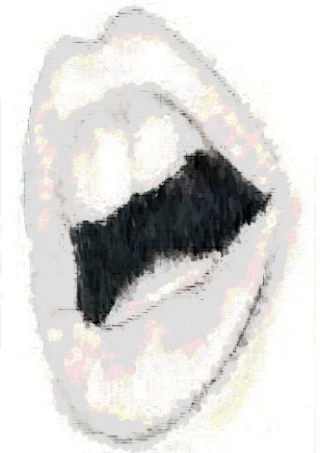

TELEFONUL

— În final, Vasile, îţi dorim multă sănătate şi, să nu uiţi, vei fi oricând binevenit printre noi. Primeşte din partea noastră un baston şi un celular. Îţi dăruim bastonul nu ca, Doamne fereşte, să ai nevoie de el vreodată, ci să ne mai ciomăgeşti din când în când atunci când nu vom fi demni de munca pe care ai început-o acum 40 de ani. Celularul, cu toate că ştim cât urăşti mijloacele astea moderne de comunicaţii, te rugăm să-l porţi mereu la tine, ca să te putem contacta, dar şi invers, de câte ori avem nevoie. Ţi-am făcut şi abonament cu minute incluse că să nu te îngrijeşti de asta. Să trăieşti mulţi, mulţi ani!

Aşa îşi încheie alocuţiunea directorul Dumitru, cu ocazia pensionării contabilului şef.

Vasile lucrase, de când se ştia, numai în această întreprindere. Prinsese toate schimbările posibile: de la anii de deschidere economică din deceniul al şaptelea, la cei de criză din al nouălea, iar acum, după transformările revoluţionare, trebuise să facă o adevărată echilibristică printre conturi şi raportări pentru ca unitatea să reziste.

Fusese iubit de colectiv, în fine, de cei care erau în măsură să-i aprecieze munca.

De la un timp obosise. Nu mai putea înţelege „schimbările schimbărilor" ce se petreceau de la o lună la alta. Dacă ceva mergea bine, apărea vreo Ordonanţă de Urgenţă sau cine ştie ce Lege care dădeau peste cap tot ce putea funcţiona corect. Se constata apoi că acestea erau eronate şi apărea o altă Ordonanţă de modificare a Ordonanţei şi tot aşa, nu se mai termina…

Mai putea rămâne vreo 2 – 3 ani măcar ca şi consultant. Nu mai voia însă. Se săturase şi, uitându-se înapoi către atâţia şi atâţia prieteni trecuţi în veşnicie, dorea să-şi petreacă ultimii ani de viaţă în linişte.

Directorul îl convinsese, într-o dimineaţă, că ar fi mai bine pentru sănătatea lui ca să se retragă. De fapt, îi găsise o succesoare cu picioare prea lungi pentru a nu fi avansată…

Vasile îşi făcuse un calcul rapid şi ajunsese la concluzia că pensia îi va fi suficientă pentru un trai decent. Nu ar mai fi avut cheltuieli aşa de mari, iar acasă se mulţumea cu puţin. De când îi murise nevasta, erau trei ani de atunci, învăţase să se autogospodărească. Îşi făcea o friptură şi nişte cartofi prăjiţi sau tot

felul de astfel de expediente şi îi ajungea. Ştia că, la vârsta lui, nu ar mai trebui să mănânce atâta carne. Avea însă nevoie de energie pentru munca aceea infernală.

Prima zi de pensie fu ciudată. Se trezi de dimineaţă, îşi prepară cafeaua şi se îmbrăcă rapid. Când să iasă pe uşă îşi aduse aminte de noua lui situaţie. Plecă totuşi agale către birou. Ajuns în apropierea întreprinderii, se opri lângă un copac şi începu să privească cum foştii colegi intrau, unul câte unul, pe poarta acesteia. După ce şi ultimul salariat sosi, Vasile plecă agale, fără o direcţie anume, dar cu o uşoară strângere de inimă. Era liber să facă tot ce dorea. Merse prin piaţă şi îşi cumpără tot felul de bunătăţi, pe care, până mai ieri, le elimina din raţia lui zilnică. Nu era zgârcit şi nici prea cumpătat în alimentaţie, dar mereu mânca pe fugă, de parcă în momentul următor ar fi avut ceva important de rezolvat. Sosit acasă, se aşeză în fotoliu, la căldură şi luă o carte, la întâmplare, din bibliotecă. Avea acum timp să citească. Trecuseră mulţi ani de când lecturile nu mai curgeau, aşa, ca în tinereţe. Niciodată nu se culcase fără o carte lângă el. Citea însă mereu câteva pagini, parcă din ce în ce mai puţine şi adormea. Cădea în acel somn greu şi chinuit al omului veşnic ocupat.

După câteva luni, sosi iarna… Între timp, din cauza inflaţiei, pensia ajunsese să nu îi mai fie suficientă. Până atunci, mai folosise din rezervele adunate, aşa, pentru zile negre. „Dacă mai toată ziua stau în fotoliu şi citesc”, îşi spuse Vasile, „ce-ar fi să îl mut în dormitor şi să închid caloriferul din sufragerie. În fond, de când am ieşit la pensie, nu m-a mai vizitat nimeni. Ce nevoie am acolo de căldură”, conchise el. Se duse, uşor jenat, de parcă un martor nevăzut i-ar fi urmărit mişcările şi răsuci butonul calorimetrului la zero.

Prima factură la întreţinere îl puse pe gânduri. „Ce-ar fi să mă aşez în pat şi să mă învelesc cu plapuma”, gândi el. „În fond, e şi mai bine dacă stau întins. Întotdeauna am avut probleme cu picioarele”, mai adăugă în sinea lui, în timp ce răsucea la zero şi butonul calorimetrului din dormitor.

Situaţia financiară parcă i se mai redresase. Nu mai avea cheltuieli aşa de mari cu întreţinerea casei. În plus, de când se mutase în dormitor, nu mai folosea decât veioza şi, astfel, făcea economie la curent. În zilele în care nu ieşea din casă renunţase la bărbierit, iar din delicatese eliminase una câte una, având pentru fiecare câte un contraargument.

În urma unor analize ce nu se dovediră prea îmbucurătoare, renunţă într-o zi la carne. Se mulţumea acum cu cartofi fierţi, iar, uneori, îi mai îmbunătăţea cu niscaiva legume de sezon.

Trecuseră doi ani de la pensionare. În acest timp, nu-şi mai văzuse niciunul din foştii colegi. Probabil sunt ocupaţi, îşi spunea de fiecare dată. Mai au ei timp pentru un bătrân ca mine?

Într-o zi, răsfoind un album, regăsi o fotografie pe care o credea demult pierdută: era el împreună cu directorul Dumitru, pe atunci un simplu stagiar, la una din partidele de pescuit. Fuseseră nişte zile grozave. Se distraseră pe cinste, împreună cu soţiile. Plecaseră în Deltă, echipaţi cu toate cele, locuiseră la cort şi se bucuraseră câteva zile ca nişte copii. De atunci, mai repetaseră de câteva ori experienţa, iar între cei doi se legase o prietenie durabilă.

„Viaţa merge înainte, iar el e mult mai tânăr şi, normal, mult mai ocupat. Sigur nu m-a uitat, dar vezi, măi Vasile, cum trec anii? Uneori şi tu, nu-ţi planifici să faci ceva anume, constatând că până la realizarea efectivă au trecut nepermis de multe zile?", îşi spuse privindu-se, mustrător, în suflet.

„Ce-ar fi însă ca să-l sun la telefon?" Îşi aduse aminte de celularul primit cadou. „Hai să îi fac o surpriză!". Nu îl folosise niciodată. Era reticent, ca toţi oamenii trecuţi de o anumită vârstă, în legătură cu aceste dispozitive moderne. Avea impresia că eşti mereu urmărit, că ţi se încalcă intimitatea şi, mai mult, aceste „năzbâtii" – cum le spunea el celularelor, calculatoarelor – anulează, pe zi ce trece, contactul uman. „Oamenii vor ajunge să vorbească la celular şi dacă sunt în aceeaşi cameră", le spunea el, demult, colegilor. În plus, deveniseră o adevărată modă. Erau persoane cu o situaţie materială precară, dar care îşi rupeau de la gură pentru a-şi cumpăra un celular cât mai modern.

Luă, deci, aparatul şi îl introduse în priză, la încărcat. Când bateria îi indică sarcina maximă, se aşeză în fotoliu şi se pregăti pentru o discuţie lungă, aşa, ca pentru perioada scursă. Deschise celularul. O operatoare robotizată îl anunţă, însă, că nu mai are abonament de un an de zile. „Ei, cine ştie, or fi uitat de abonamentul meu. Numai asta nu au ei pe cap în nebunia aia de la serviciu", gândi Vasile cu voce tare. „Tot mai bine este să-l sun pe telefonul fix!" Formă cu grijă numărul pe care-l avea întipărit în minte de o viaţă. La telefon, auzi o voce plăcută:

— Cabinetul domnului director. Cu ce vă pot fi de folos?

— Bună ziua domnişoară, vreau să vorbesc cu domnul Dumitru.

— Cine sunteţi?

— Mă numesc Vasile şi am fost… în fine, sunt un prieten bun de-al dânsului, spuse dându-şi seama că fata este nou angajată.

— O clipă, să văd dacă este în birou.

— Domnule Director, vă caută unul la telefon. Spune că-l cheamă Vasile şi că este un bun prieten de-al dumneavoastră.

„Vasile, Vasile…", se gândi Dumitru. „Oare să fie el? N-a murit? Oare câţi ani au trecut de când s-a pensionat? Cred că vrea să mă roage ceva, ca toţi pensionarii pisălogi…"

— Spune-i lui Vasile că sunt într-o şedinţă la Prefectură şi că o să-l caut eu, negreşit, altă dată!

Închizând telefonul, Vasile se gândi: „Doamne, ce bine că m-am pensionat! Ia uite cum, în continuare, au loc şedinţe peste şedinţe…"

Se ridică din fotoliu, se aşeză în pat şi îşi reluă lectura abandonată cu câteva clipe în urmă, dar parcă de-o veşnicie.

Puţin mai departe, dar suficient de aproape cât să-l ajungă cu mâna, telefonul aştepta un apel strident, dar atât de mângâietor pentru un pensionar.

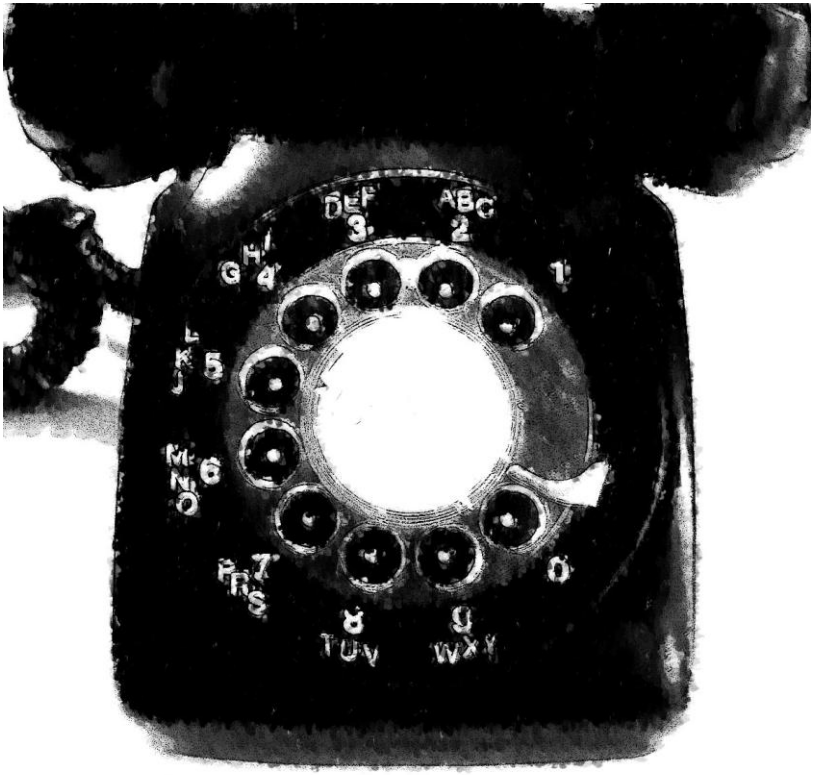
DEF
3
ABC
2
1
GHI
4
5
6
7
8
TUV
9
WXY
0

CELE ZECE PORUNCI

Mai erau zece zile până la alegeri…

Damian era un simplu şef de birou într-o întreprindere, fostă de stat, devenită societate pe acţiuni. Pentru buna funcţionare a acesteia, se constituise un Consiliu de administraţie în care erau numiţi, de la centru, diverşi indivizi care nu aveau nici în clin, dar nici în mânecă, ceva comun cu întreprinderea.

Managerul era un tip veros, fost director al instituţiei înainte de mişcările revoluţionare, dat afară de salariaţi în acele vremuri tulburi. Atunci când legea permisese, dispunând de foarte mulţi bani, acesta cumpărase pachetul majoritar de acţiuni şi devenise, implicit, conducătorul firmei.

Consiliul de administraţie era, în întregime, în mod tacit, subordonat acestuia, astfel că managerul avea puteri nelimitate.

Cu o zi înainte, se anunţase că unul dintre membrii consiliului decedase în urma unui atac de cord. Managerul convocase de urgenţă toţi salariaţii şi le comunicase că, „în spirit democratic”, se vor face alegeri pentru postul vacant.

Miza era enormă. Cine făcea parte din Consiliu era bine văzut de şef, iar avantajele materiale erau substanţiale. Pe lângă onorariul legal, ce nu era de neglijat, aceştia închideau ochii la diverse afaceri mai mult sau mai puţin oneroase şi îşi luau cota parte din profiturile ilegale.

Damian visase întotdeauna la un post în Consiliu. Fusese, de când se ştia, cel mult şef de birou. Se uita cu jind atunci când începeau şedinţele de consiliu şi toată lumea era trimisă acasă, poate şi pentru a nu transpira ceva din discuţiile ce aveau loc.

În acea dimineaţă de joi, pe la ora 9, se trezi în birou cu managerul. Nu mai fusese pe acolo de luni de zile. Toate sarcinile de serviciu i le transmitea prin interfon, iar el, mai departe, îi preda rezultatele prin intermediul secretarei.

— Ce mai faci, domnule Damian?

— Lucrez, ca de obicei, domnule manager.

— Bine, bine, fă-ţi datoria că numai aşa poţi avansa într-o bună zi.

— Mulţumesc de încurajări şi vă promit că o să stau şi după program numai ca să meargă bine toate.

— Aşa, aşa. Asta aş vrea să aud de la toţi salariaţii. Dar nu toţi sunt conştiincioşi ca dumneata. Soţia ce-ţi face?

— Bine, domnule manager. Serviciu, casă, ştiţi şi dumneavoastră, treburi femeieşti…

— Bine, bine. Şi acum, la treabă!

Plecă. Damian se întrebă ce căutase la el în birou? O fi intrat numai aşa ca să-l verifice? Nu, sigur că nu. Dacă ar fi fost neîncrezător în el, atunci nu i-ar fi spus că este conştiincios ca nimeni altul.

Şi atunci avu revelaţia… Managerul vrea să îl numească în Consiliul de administraţie. Probabil de asta îl întrebase şi de soţie, voia să vadă dacă are o viaţă echilibrată de familie…

Teoretic erau alegeri, dar practic, pe cine voia managerul acela era ales. De nu s-ar răzgândi…

Cum ar fi putut el să-l determine ca să nu îşi schimbe opţiunea? îi veni prima idee. Avea o fotografie pe site-ul întreprinderii, pe care o scoase de îndată la imprimantă. Pe birou, avea înrămată o fotografie de-a sa cu soţia atunci când se căsătoriseră. Nu se mai uitase de mult la ea, dar o ţinea aşa, acolo, în inerţie. „Nu se cade să mai ţin aşa ceva pe birou. Poate va râde vreodată vreun coleg de mine. Sau poate managerul…” Se gândi o clipă la ce-l întrebase acesta în legătură cu viaţa de familie, dar tentaţia fu mult mai mare.

Pe dată, o scoase şi în locul ei puse fotografia, încă umezită de cerneala imprimantei.

Se uită admirativ la ea şi o aşeză pe birou. Dar dacă atunci când va veni managerul în birou va vedea că fotografia este cu spatele la el? Cum de nu şi-a dat seama! O luă repede şi o puse într-un sertar. Dacă tocmai acum intră pe uşă? Scoase încă un exemplar la imprimantă, rupse suportul ramei şi lipi fotografia pe spatele acesteia. Ei da, acum merge. O introduse într-o fantă a biroului aşa că acum, managerul putea fi văzut din orice parte a încăperii.

De acum, se va ruga la el zi şi noapte numai şi numai pentru numirea sa.

Şi a fost ziua întâi…

A doua zi se trezi pe la ora 4. Nu mai avea somn de când îi intrase în cap gândul că ar putea face parte din Consiliu.

Toată ziua trecută luase cele câteva cuvinte pe care i le spusese El (de acum încolo aşa îl va scrie şi tot aşa îi va rosti numele) şi le întorsese pe toate feţele. Nu avea cum să înţeleagă altceva decât că era vorba de numire.

Deodată, îl străfulgeră un gând sinistru. Dacă şi alţii vor proceda la fel ca el? Dacă pe alte birouri vor apărea portrete ale Lui, mai mari, mai frumoase?

Începu să scotocească prin memorie, să-şi împingă imaginaţia mai departe de limitele ei fireşti şi îi veni ideea. Se duse la calculator şi după două ore era gata.

Pe biroul său de acasă, se odihnea acum un portret al Lui, în două exemplare, reprezentat într-o lumină orbitoare, iar ei, salariaţii de rând, apăreau undeva jos, cam la înălţimea genunchilor Lui. Pe fundal, era sediul întreprinderii învăluit parcă într-o aură mistică.

Plecă la serviciu, mulţumit de realizarea sa matinală.

Ca de obicei, dimineaţa, se întâlni cu Vlad, colegul său, ce locuia în apropiere. Luau împreună, de ani de zile, autobuzul către serviciu şi discutau vrute şi nevrute. În acea dimineaţă, însă, Vlad îi păru cam distant şi, ceea ce era enervant din cale afară, îi ocolea cu ostentaţie privirea. Când ajunseră la sediu, Vlad plecă precipitat către biroul său, fără să spună niciun cuvânt. De obicei, dacă soseau mai devreme, îşi beau cafeluţa amândoi la Vlad în birou, unde erau două fotolii comode şi o măsuţă mică, tocmai bună pentru acest lucru. Vlad avea tensiune mare, iar doctorii îi interziseseră cafeluţa. Neputând renunţa la un obicei de ani de zile, îşi cumpăra cafea decafeinizată pe care o savura autosugestionându-se că ar fi adevărată. Pentru Damian avea din cealaltă, de-a noastră…

Se duse deci, plin de curiozitate şi parcă în urma unei premoniţii

la Vlad. Când deschise uşa, primul lucru pe care-l văzu era portretul Lui amplasat undeva la înălţimea ochilor oricărui vizitator, fie el şi accidental.

Băură totuşi cafeaua, pe tăcute… Nu voia să-i dea lui Vlad nicio urmă de bănuială.

Plecă în biroul său şi, în maximum cinci minute, fotografiile cele noi luară locul celor din ziua precedentă.

Era mândru de ce făcuse şi aşteptă ca în birou să intre El.

Acesta nu îşi făcu apariţia în acea **zi**, care **a fost a doua**…

Sâmbătă dimineaţa, se îmbrăcă pentru a merge la birou. Ana, soţia sa, îl întrebă:

— Damiane, ce faci tu astăzi la serviciu? Niciodată nu ai plecat în weekend. Aveţi ceva urgent de terminat?

— Nu, Ana. Pur şi simplu am senzaţia că nu muncesc îndeajuns. Aş putea să fac mult mai multe pentru întreprindere.

— Nu te-am auzit niciodată vorbind aşa, bărbate! S-a întâmplat ceva, acolo? Vor să te dea cumva afară? Să ne ferească Dumnezeu de aşa ceva. Ştii câte datorii avem!

— Nu mă dă nimeni afară şi, te rog Ana, numai îl tot băga pe dumnezeu în treburile astea. Totul la serviciu ţine de voinţa Lui, a managerului nostru. El poate să te ridice şi tot el poate să te coboare. El este atotputernic.

— Doamne fereşte, bărbate, mă sperii… Nu mai lua în deşert numele Domnului!

— Ei Ană, ştii tu vorba aceea: „Până la dumnezeu te mănâncă sfinţii!”. Dar El, şeful nostru, El ne dă de mâncare, datorită Lui locuim în apartamentul acesta şi multe altele Îi datorăm Ană. Dar ce poţi tu pricepe femeie…

Plecă de acasă, supărat şi trist că muierea e tot muiere şi nu va putea înţelege niciodată ambiţiile sale personale.

De altfel, nici nu avea de gând să-i spună ce urmărea. Voia să fie o surpriză. De fapt, poate nici nu o să-i spună vredodată.
Ce, lui nu i-ar trebui nişte bănuţi în buzunar de care să nu ştie soţia? Şi aşa, toată ziua, o auzi vorbind numai de ce scumpă este mâncarea, că mai trebuie în casă una, alta şi tot aşa de ani de zile.

Şi a fost ziua a treia…

Duminică dimineaţa, Ana se îngrijoră de-a dreptul…

Damian se îmbrăcă şi se pregăti să plece la serviciu.

— Măi bărbate, n-am vorbit noi că astăzi mergem pe la Cimitir ca să facem puţină curăţenie? E plin de bălării acolo şi o să ne crape obrazul de ruşine dacă trece vreun cunoscut.

— Lasă Ană, ştii tu vorba aceea: „morţii cu morţii, vii cu vii". Şi, în fond, de ce nu te duci tu, singură? Asta e treabă de bărbat, ca să rupă buruieni?

— Damiane, ţi-am spus doar, de atâtea ori, că sunt o grămadă de borfaşi ce se ascund printre cruci şi, Doamne fereşte, îmi fură ceva sau mai ştiu eu ce păţesc. Şi, în plus, acolo sunt părinţii tăi, de mult nu le-ai mai aprins o lumânare!

— N-am timp Ană, înţelege. Oricum, dacă te duci tu aprinde-le şi din partea mea o lumânare. Eu mă duc la serviciu!

Şi a fost ziua a patra…

Luni, se trezi buimac. Visase că toţi colegii i-au copiat ideea cu tabloul şi acum, în toate birourile, se puteau vedea imagini de-ale Lui în tot felul de ipostaze, care mai de care mai înălţătoare.

Se uita absent pe peretele din faţa patului şi îi mai veni o idee. Tabloul cu părinţii… De ani de zile, de la moartea acestora, avea un tablou înrămat, de dimensiuni apreciabile, cam un metru pe 60 cm, în care, cei doi pozaseră unui pictor, prieten de familie. Tabloul i se păruse totdeauna un kitsch, dar, până astăzi, nu ştia cum să se

debaraseze de el.

Îl luă la birou, învelit într-o hârtie groasă şi acolo, după ce mări portretul Lui, îl lipi peste pictură atât de bine, astfel încât, acum, nici cel mai format ochi nu şi-ar fi putut da seama că în locul fotografiei ar fi fost vreodată altceva. Îl puse în spatele lui, cu faţa spre uşă şi aşteptă.

El nu intră în birou nici în acea zi.

Dar **a fost** şi **ziua a cincea…**

Vlad începuse să îl enerveze din ce în ce mai mult…

Cu o zi înainte, îl văzuse pe Vlad aşteptându-l pe El atunci când soseşte la serviciu. Când limuzina luxoasă oprise în faţa întreprinderii, Vlad se repezise, umil, şi îi deschisese portiera. Managerul fusese tare încântat şi, oarecum, amuzat. De la fereastra biroului său, Damian vedea toată curtea.

Îl auzise pe El spunând: „Bravo, măi Vlade, uite aşa primire n-am nici acasă!”

Astăzi, ca întotdeauna, se duse să-şi bea cafeluţa cu Vlad. De obicei, acesta prepara ambele cafele, parcă vrând să se mulţumească măcar cu mirosul unei „adevărate”.

Damian îi spuse:

— Măi Vlad, tu ai observat că eu nu ţi-am pregătit niciodată cafeaua?

— Lasă Damiane, nu ştii că măcar plăcerea asta o mai am şi eu? Nici acasă nu îmi las soţia să o prepare. Dacă, Doamne fereşte, pune vreodată din aceea cofeinizată? Îţi dai seama ce aş putea păţi?

— Aşa este Vlade, ai mereu atâta dreptate…

Cafelele fiind pregătite, Vlad le aşează tacticos pe măsuţă. Fereastra biroului lui dădea, de asemenea, înspre curtea întreprinderii. Până să soarbă cafeaua, de fapt a sorbi este mult spus, căci Vlad avea prostul obicei de a o da pe gât precum o sticlă de bere într-o vară toridă, îi trecu prin minte rapid un gând.

— Vlade, nu cumva se aude afară maşina Şefului?

Vlad se ridică precipitat şi se duse la fereastră. În cele câteva secunde, Damian schimbă locul cafelelor.

— Nu, Damiane, ţi s-a părut. Cred că era altceva…

Sorbi cu nesaţ cafeaua, iar ultimele sale cuvinte fură: „De ce

Damiane? De ce?”

Şi a fost şi ziua a şasea…

În acea zi, toată lumea vorbea de decesul lui Vlad. Erau toţi miraţi de greşeala acestuia, mai ales că se ştia cât de mult se menaja acesta. Damian, pe care toţi încercau să-l consoleze, ştiind cât de bun prieten a fost cu Vlad, le spunea atât: „Ei, ce să-i faci, asta i-a fost soarta. Cu toţii o să ajungem acolo…”

„Acolo, da proştilor, dar nu acolo unde credeţi voi, ci acolo în Consiliu. Şi numai eu voi ajunge!”

Secretara managerului, de ani de zile, îi făcea ochi dulci. Era blondă, cu ochi albaştri, cam micuţă de statură, având însă forme voluptuoase şi nişte sâni mari, la care visează orice copil la vârsta pubertăţii…

De multe ori, se întâmplase ca aceasta să aibă un cuvânt greu de spus în luarea deciziilor cu privire la ocuparea diferitelor posturi. Ştia toate cancanurile din întreprindere, iar o vorbă aruncată, aşa, cu totul şi cu totul întâmplător, putea influenţa radical decizia managerului.

Damian, profită în acea zi că managerul era plecat la o consfătuire.

— Bună, ce faci? îi spuse intrând în anticamera managerului.

— Ca de obicei, nu-mi văd capul de treburi, spuse aceasta, sorbindu-şi pe îndelete cafeaua. Tu?

— Eu tot aşa. Am în lucru nişte rapoarte pe care trebuie să i le prezint peste câteva zile, dar m-am gândit să fac o pauză.

— Aaa… Şi te-ai gândit să o faci împreună cu mine?

— Da.

— Sincer îţi spun, mă întrebam de multă vreme, când îţi vei găsi timp să mai stăm şi noi de vorbă, să mai punem ţara la cale, cum se spune…

— Într-adevăr, e păcat că niciodată nu ne găsim timp pentru cei ce ne pot fi atât de aproape, spuse el tatonând terenul.

Nu era însă nevoie. Secretara se ridică şi, ocolindu-l, închise cu grijă uşa biroului cu cheia…

Şi a fost ziua a şaptea…

Trecuse o săptămână de la vizita Lui în birou. Managerul anunţase că mai întârzie o zi la consfătuire. Toată lumea era relaxată, iar treburile îşi vedeau de cursul firesc al desfăşurării lor. Nu simţea nimeni nevoia de a primi indicaţii preţioase de la şef, lucrurile fiind aşezate pe făgaşul lor de ani de zile. De obicei, atunci când managerul se implica în vreo afacere, tot mersul întreprinderii era dat peste cap. Ordinele veneau cu o mare repeziciune, iar uneori, într-o oră, aveai surpriza primirii a doua sarcini total opuse, dar referitoare la acelaşi lucru. Era atunci nebunie curată. Salariaţii se uitau de câteva ori pe zi la calendar, numărând chiar şi orele rămase până la termenul de finalizare. Uneori, în ultima zi, se refăcea totul. După încheierea afacerii, era linişte. Managerul pleca, undeva, la vreo consfătuire şi se întorcea proaspăt, vara cu un uşor iz de bronz, iar iarna ars de soarele care numai pe o pârtie de schi străluceşte atât de intens. În acest timp, ei, salariaţii, îşi vedeau de vechile lor treburi, întrebându-se cu ce gânduri, cu ce idei de afaceri mai vine managerul de la „consfătuire”.

În amintirea zilei de ieri, Damian trecu pe la secretariat. Intră şi, după un schimb de priviri ce rememorau amintiri atât de plăcute, o întrebă:

— Cum se desfăşoară alegerea pentru postul vacant?

— Îţi spun, dar atenţie, Şeful mi-a spus să nu suflu o vorbă despre metodologie.

— Îţi dai seama că n-o să afle niciodată de la mine.

— Bine, bine. Uite, cei ce vor să candideze depun un CV şi un plan de acţiune pe care se obligă, ca în cazul alegerii, să-l realizeze.

— Păi mi se pare corect.

— Stai puţin, nu te grăbi ca ieri.

— De ce spui asta?

— Păi aveam toată ziua la dispoziţie, iar soţul meu este plecat de acasă o săptămână.

Damian îşi spuse în gând: „După ce ocup postul trebuie să scap de asta cât mai repede. Devine insistentă. Ea oare chiar n-a priceput că a fost numai o aventură?”

— Deci, revin, planul de acţiune, pentru a fi acceptat, trebuie să

concorde identic, la virgulă chiar, cu cel al managerului. În caz contrar, îţi dai seama, ar exista puncte divergente în echipa de conducere, ceea ce ne-ar împinge în haos.

— Bine, bine… Cum pot eu să aflu care este planul managerului?

— Ei, aici intervin eu. Eu sunt singura care am acces la el. De asemenea, la mine au fost depuse toate candidaturile.

— Cum, au fost deja depuse???

— Evident, dar ce credeai că cineva o să-ţi ceară, mai întâi, ţie acordul?

— Şi, şi… sunt mulţi? bâigui el

— Vasilescu de la contabilitate, Georgescu de la financiar, a mai fost şi Vlad, dar a murit săracul… Cred că atât…

— Cum vine asta „cred”? Mai sunt sau nu mai sunt alte candidaturi?

— Nu mai sunt, de fapt la mine nu mai sunt.

— Nu spuneai că toate dosarele se depun la tine?

— Uneori sunt candidaţi care se adresează direct managerului. Dar pe ăştia nu-i cunosc. S-ar putea ca acum să nu mai fie nimeni în afară de cei doi.

— Auzi Păpuşă, dosarele astea se înregistrează undeva?

— Da, dar nu am apucat să le dau încă numere de înregistrare.

— Ce-ar fi dacă le-am face pierdute? În fond, dacă ăştia nu vor fi aleşi, îţi dai seama că nu vor îndrăzni să conteste managerului decizia luată.

— Ştiu şi eu? Ce facem deseară?

— Păi, poate aranjăm pentru nevastă-mea, o delegaţie.

Dintr-un fişet, două dosare îşi făcură pe dată apariţia. Rupseră cu grijă fiecare filă, iar apoi, candidaturile celor doi primiră număr de înregistrare în fundul closetului.

Uşa de la secretariat se închise, din nou, preludiind o lungă noapte fierbinte…

Şi a fost şi ziua a opta…

Dimineaţa zilei de vineri, îl găsi la singurul magazin de confecţii deschis non-stop. Cumpără o cămaşă după ce o rugă pe vânzătoare să-i aleagă mărimea potrivită. Întotdeauna, nevastă-sa îi făcea cadou orice

era de îmbrăcat, aşa că el habar nu avea ce mărime poartă.

Îi spusese acesteia, prin telefon, că a trebuit să plece urgent într-o delegaţie împreună cu managerul. Ana se mirase:

— Dar de când, Damiane, pleci tu în delegaţie? Nu te-am auzit niciodată de aşa ceva. Ce treabă au cei de la Personal, unde eşti tu, cu delegaţiile?

— Ei Ană, voi muierile astea… Tu crezi că mai este ca înainte de revoluţie? Acum toată lumea pleacă în delegaţie dacă îţi ordonă şeful.

O lăsase, gândea el, cu gura căscată şi chiar aşa şi era. O scuză mai tâmpită nici n-ar fi putut găsi. Dar lasă, e o muiere proastă. Ce ştie ea?

Veni deci la serviciu, impecabil îmbrăcat, relativ proaspăt, chiar dacă dormise numai două ore în noaptea anterioară.

Managerul sosise mai devreme decât de obicei. Dorea să studieze dosarele depuse. Sună secretara şi îi spuse să-i aducă documentele depuse de candidaţi.

— Nu a depus nimeni, niciun dosar, domnule manager.

— Cum?

— Da, nu a depus nimeni, nimic.

— Nu se poate, Vasilescu şi Georgescu mi-au spus că ar avea de gând să candideze. Ia cheamă-i la mine.

— Domnule manager, dacă au depus cumva dosare, probabil le-au depus la altcineva. Eu n-am dat niciun număr de înregistrare!

— Cheamă-i, te rog, la mine!

După ce plecară cei doi de la întâlnirea cu managerul, acesta chemă toţi şefii de birou la şedinţă.

— Domnilor, se întâmplă ceva ciudat în întreprinderea asta. Au fost depuse două candidaturi şi, ca prin minune, acestea s-au volatilizat. Secretara îmi spune că ea nu a văzut niciun document, iar ăştia doi se jură că au depus dosarele.
Ba, mai mult, mi-au şi descris, cu lux de amănunte, ceea ce scria în ele.

Damian înţelese pe dată că trebuie să joace la cacealma, pentru a câştiga două mâini deodată.

— Domnule manager, vă rog să-mi permiteţi. V-am căutat toată ziua de ieri pentru a vă comunica ceva foarte important, minţi el.

— Spune, Damiane.

— Ieri, am venit să vă cer părerea într-o chestiune profesională, nu ştiam că nu sunteţi la birou, iar când am intrat am văzut-o pe

doamna secretară cum rupea nişte documente. Erau nişte coli galbene, iar alături două dosare verzi.

— Exact aşa mi-au descris ăştia doi că arătau dosarele. Damiane, ce s-o mai lungim, eşti şeful personalului. Te duci imediat la tine în birou şi îi desfaci contractul de muncă muierii ăsteia. E bine că, uite, mai am şi oameni devotaţi lângă mine.

Nu mi-am putut niciodată închipui că Asta ar putea să-mi facă aşa ceva.

Şi a fost ziua a noua…

„Astăzi este ziua cea mare", se trezi, spunând, Damian…

Astăzi, voi ajunge membru în Consiliu!

Plecă la birou neluându-şi „la revedere" de la Ana. Aceasta mirosise ceva, cu o seară înainte şi încercase să-l tragă de limbă: pe unde ai fost, unde v-aţi cazat, cine a mai fost de la voi în delegaţie şi multe astfel de întrebări, pe care numai o femeie bănuitoare le-ar putea pune. Evitase să-i răspundă şi începuse să se certe cu ea de la un motiv pueril, dar suficient ca el să se supere şi să se ducă să doarmă în altă cameră.

Ana era şi ea tare supărată. Ar fi vrut să-i spună ceva foarte, foarte important…

La birou era, ca niciodată, toată lumea prezentă. Toţi aşteptau, cu febrilitate, rezultatul alegerii.

Se făceau pariuri şi fiecare comenta despre posibilii candidaţi. Nu ştia însă nimeni, nimic.

Mai erau cinci minute până la aflarea deznodământului.

Membrii Consiliului dezbăteau, probabil, aprins ocuparea postului vacant.

În acel moment, îşi dădu seama de greşeală!

Uitase, în toiul atâtor maşinaţiuni, să-şi depună candidatura! Fusese preocupat de înlăturarea tuturor adversarilor şi uitase ceea ce era mai important: dosarul lui.

Cât fusese de dobitoc! îl cuprinse un tremur din ce în ce mai accentuat. O gheară parcă îi strângea pieptul. „Cât am fost de dobitoc! Dar stai, de fapt ce mai dezbat ăştia, că nu mai există niciun dosar…"

O clipă îi trecură prin minte vorbele secretarei: „Uneori sunt candidaţi care se adresează direct managerului. Dar pe ăştia nu-i

cunosc. S-ar putea ca acum să nu mai fie nimeni în afară de cei doi”.

În fine, îşi făcu apariţia managerul. Radia.

— Domnilor, am rezolvat o problemă spinoasă. Ştiţi cu toţii că în Consiliul de administraţie a fost un loc vacant, în urma decesului colegului nostru.

„Cum a fost? Este un loc vacant!” se gândi Damian.

— Au fost mai multe candidaturi, continuă managerul, dar o întâmplare nefericită a făcut ca unele dintre ele, depuse de doi oameni, de altfel foarte valoroşi, să nu poată fi luate în consideraţie în timp util. Din fericire, însă, a mai existat o persoană din afara instituţiei noastre care mi-a înmânat personal dosarul. Este directoarea economică de la una dintre marile companii private ale oraşului nostru.

Damian se gândi: „Ah… O muiere…”

Nevastă-sa era şi ea director economic la o firmă privată de confecţii. Nu-l interesase niciodată ce face, concret, acolo. Important era, ca acasă, să aibă mâncare, iar cămăşile sale să fie întotdeauna scrobite. Încercă să-şi aducă aminte vreun moment mai fericit pe care-l trăise cu ea. Gheara asta păcătoasă din piept, însă, nu-l mai slăbeşte…

— Am cântărit cu toţii singura candidatură rămasă în concurs şi am votat în unanimitate includerea doamnei directoare în Consiliul nostru. V-o prezint, deci, pe doamna…

În timp ce inima îi exploda, o mai văzu pe Ana apărând triumfătoare din spatele managerului…

Şi a fost şi ultima zi…

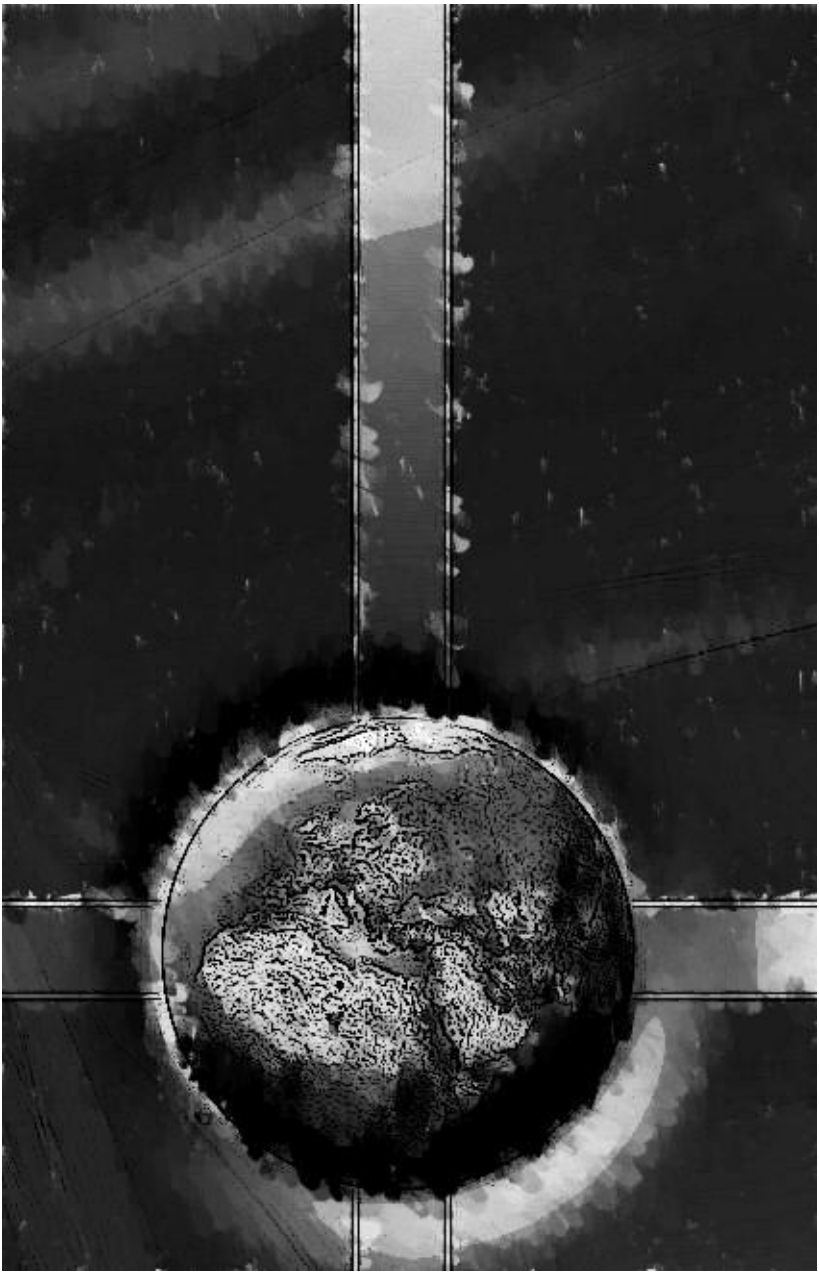

CUPRINS

MAŞINA DE CITIT VISE… 11
SUB VREMI… 19
PRINTRE UNIVERSURI PARALELE… 28
CONSTRUCŢIA… 35
GÂNDURI… 48
VÂNĂTOARE DE IUBIRE… 52
DULCE PRECUM COLIVA E REPARTIŢIA PATRIEI… 57
MOARTEA CA O DOBÂNDĂ… 68
BIROUL… 74
DIRECTORUL… 82
UMBRELE… 87
PRINTRE GUNOAIE… 90
POLITICHIE DE ALCOV… 97
TELEFONUL… 103
CELE ZECE PORUNCI… 111